

همراه گرامی

شبکه روستایی ایران «روستانت» در راستای حمایت از توسعه روستایی در کشور سرویس‌های متعددی را در فضای مجازی اینترنت راه‌اندازی نموده است که در ادامه به برخی از آن‌ها اشاره شده است.

کتابی که نسخه الکترونیک آن هم‌اکنون در اختیار شما قرار گرفته است یکی از کتب موجود در «کتابخانه الکترونیکی روستایی» است که شما با مطالعه و پذیرش موارد زیر امکان بهره‌برداری از آن را خواهید داشت:

- ۱- امتیاز این کتاب متعلق به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور است. این سازمان در راستای اهداف خود اقدام به تهیه این کتاب نموده است و آن را به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار می‌دهد.
- ۲- این کتاب و نیز سایر کتب حوزه روستایی این سازمان قبلاً در قالب تفاهم نامه‌ای توسط این شبکه به صورت لوح فشرده منتشر گردیده است و این شبکه مجوز نشر غیرتجاری این کتب را از این سازمان دریافت نموده است.
- ۳- این کتاب صرفاً جهت مطالعه و انجام امور پژوهشی در اختیار شما قرار گرفته است و در راستای حفظ حقوق مالکیت مادی و معنوی، هرگونه فعالیت تجاری با این کتاب ممنوع است.

عناوین کتب موجود در کتابخانه الکترونیکی شبکه روستایی ایران:

- ❖ آشنایی با طراحی، برنامه ریزی و مدیریت تاسیسات خدمات روستایی
- ❖ آشنایی با نحوه تهیه برنامه پنج‌ساله دهیاری‌ها
- ❖ آشنایی با توسعه اقتصاد روستایی، ایجاد اشتغال و توسعه صنایع دستی
- ❖ آشنایی با اصول و مبانی محیط زیست
- ❖ آشنایی با اصول کامپیوتر
- ❖ مدیریت و سامان‌دهی بافت‌های فرسوده روستایی
- ❖ آشنایی با طراحی، برنامه ریزی و مدیریت فضای سبز و فضاهای چند منظوره روستایی
- ❖ محیط زیست روستا (مدیریت مواد زائد، فضای سبز روستا و...)
- ❖ اصول انبارداری

- ❖ آشنایی با طراحی، برنامه ریزی و مدیریت تاسیسات خدمات روستایی
- ❖ آشنایی با طرح‌های هادی و کنترل و نظارت بر ساخت و ساز روستایی
- ❖ آشنایی با حفظ و بهسازی میراث فرهنگی بافت‌های تاریخی
- ❖ آشنایی با وظایف، تشکیلات و جایگاه دهیاری‌ها
- ❖ آشنایی با سازمان‌های مرتبط با امور دهیاری‌ها
- ❖ آشنایی با طرح هادی روستایی
- ❖ آشنایی با برنامه ریزی روستایی
- ❖ راهنمای جامع مدیریت روستایی
- ❖ منابع درآمدی دهیاری‌ها
- ❖ دستورالعمل‌ها و قوانین دهیاری‌ها
- ❖ اصول و مبانی بهداشت روستایی
- ❖ آشنایی با برنامه‌ها، طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی روستا
- ❖ مفاهیم و مبانی ساماندهی صنایع در نواحی روستایی
- ❖ برنامه‌ریزی و کنترل پروژه‌های روستایی
- ❖ قوانین مالی و معاملاتی دهیاری‌ها
- ❖ جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی و فرهنگی روستا
- ❖ فضای سبز روستایی
- ❖ مدیریت توسعه زیرساخت‌های خدماتی روستایی
- ❖ منابع مالی و درآمدی دهیاری‌ها
- ❖ مفاهیم و مبانی صنایع روستایی
- ❖ مدیریت روستایی در ایران
- ❖ برنامه‌ریزی توسعه روستایی در ایران
- ❖ بودجه نویسی و بودجه ریزی روستایی
- ❖ بهسازی طبیعت و حفاظت از محیط زیست روستایی
- ❖ منابع انسانی و قوانین استخدامی
- ❖ توسعه فرهنگی و اجتماعی روستا
- ❖ آشنایی با طرح هادی روستایی
- ❖ آشنایی دهیاران با هدفمندسازی یارانه‌ها
- ❖ آشنایی با اصلاح الگوی مصرف در روستا
- ❖ آنچه یک دهیار باید بداند

❖ آشنایی با قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی

❖ آشنایی با صدور پروانه ساختمان و هدایت ساخت و ساز در روستا

❖ مدیریت مواد زائد روستایی

❖ اصول و مفاهیم مذاکره و ارتباطات در مدیریت روستایی

❖ حسابداری، حسابرسی و امور مالی دهیاری‌ها

❖ کارآفرینی روستایی

❖ مدیریت اقتصادی روستا

❖ مدیریت بحران روستایی

❖ مشارکت و ارتباط متقابل دهیار، شورا و دولت

❖ مقدمه‌ای بر مجموعه قوانین و مقررات ده و دهیاری

❖ منابع مالی و اشتغال روستایی

❖ تجزیه و تحلیل مشاغل و استانداردهای آموزشی

❖

برای استفاده از خدمات و سرویس‌های متعدد «شبکه روستایی ایران» می‌توانید روی عنوان هر یک کلیک کنید:

سایت اخبار و اطلاعات روستاها 📌	آلبوم تصاویر روستایی 📌	آگهی محصولات روستایی 📌
سرویس پیامک روستایی 📌	بانک اطلاعات روستاها 📌	دانشنامه روستایی 📌
نامه رسان روستایی 📌	کتابخانه الکترونیکی روستایی 📌	اطلس و نقشه‌های روستایی 📌
اوقات شرعی روستاها 📌	اطلاعات استان‌ها 📌	مجلات روستایی 📌
هواشناسی روستایی 📌	مستجوگر کتاب روستایی 📌	فانهای قرآن روستایی 📌
گردشگری روستایی 📌	نرم‌افزار مسابرداری 📌	امور دهیاری‌ها 📌
وبلاگ‌های روستایی 📌	اطلاعات فرهیفتگان روستاها 📌	مقالات موزه روستایی 📌
فروشگاه اینترنتی 📌	صدای مشاور روستایی 📌	قیمت نهاده‌های روستایی 📌
بانک غذاهای مملی 📌	بانک رگوردهای روستایی 📌	قوانین و مقررات عمومی 📌

وزارت کشور

سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور

آشنایی با

سازمان های مرتبط با امور دهیاری ها

از سری منابع آموزشی دهیاری ها

تهیه و تنظیم :

مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری و روستایی
سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور

آشنایی با سازمان‌های مرتبط با امور دهیارها

کارفرما: دفتر آموزش و مطالعات کاربردی سازمان
شهرداری‌ها و دهیارهای کشور

تهیه و تدوین: معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی

عنوان و نام پدیدآور : آشنایی با سازمان‌های مرتبط با امور دهیاریها/ تهیه و تدوین معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی.

مشخصات نشر : تهران : سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور: بنیاد خواجه نصیر طوسی، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۷۹ص: مصور(رنگی)

شابک : ۳-۷۱-۷۰۱۲-۹۶۴-۹۷۸ : ۲۸۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه : ص.۷۵.

موضوع : دهیاری - ایران : سازمان‌های دولتی -- ایران

شناسه افزوده : بنیاد خواجه نصیر طوسی

شناسه افزوده : جهاد دانشگاهی. معاونت آموزشی

شناسه افزوده : سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور

رده بندی کنگره : پ ۱۳۹۱ ۸۵ش ۸۵ / JQ۱۷۸۵

رده بندی دیویی : ۳۵۱/۵۵۰۲۲۸۸

شماره کتابشناسی ملی : ۳۰۳۶۲۶۰

عنوان کتاب: آشنایی با سازمان‌های مرتبط با امور دهیاریها

کارفرما: سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور- مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهری و روستایی

مجری: معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی

ناشر: انتشارات سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور - بنیاد خواجه نصیر طوسی

مدیر پروژه: حسین رجب صلاحی

ناظر پروژه: سید عارف موسوی - یوسف جاهدی - مسعود صارمی

نوبت چاپ: اول تاریخ چاپ: پاییز ۱۳۹۱

قیمت: ۲۸۰۰۰ ریال

شابک: ۳-۷۱-۷۰۱۲-۹۶۴-۹۷۸

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
۱-۱- آشنایی با تشکیلات وزارت نیرو.....	۱
۱-۱-۱- معرفی وزارت نیرو.....	۱
۱-۱-۲- شرح وظایف وزارت نیرو.....	۱
۱-۱-۳- قانون تأسیس وزارت نیرو.....	۲
۲-۱- آشنایی با تشکیلات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.....	۶
۱-۲-۱- قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.....	۶
۳-۱- آشنایی با سازمان جنگل ها و مراتع و سازمان حفاظت محیط زیست.....	۱۱
۱-۳-۱- سازمان جنگل ها و مراتع.....	۱۱
۲-۳-۱- آشنایی با سازمان حفاظت محیط زیست.....	۱۱
۳-۳-۱- کمیته اجرایی کاهش آلودگی هوا.....	۱۴
۴-۳-۱- کمیته بازیافت مواد.....	۱۵
۴-۱- آشنایی با تشکیلات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.....	۱۷
۱-۴-۱- شرکت های تابعه.....	۱۷
۵-۱- آشنایی با تشکیلات سازمان غله.....	۲۵
۶-۱- آشنایی با شرکت ملی گاز.....	۲۷
۷-۱- آشنایی با تشکیلات میراث فرهنگی.....	۳۱
۸-۱- آشنایی با سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی.....	۳۲
۱-۸-۱- سازمان بهزیستی.....	۳۲
۲-۸-۱- کمیته امداد امام خمینی (ره).....	۳۳
۹-۱- آشنایی با سازمان ثبت احوال.....	۳۹
۱۰-۱- آشنایی با تشکیلات بنیاد مسکن.....	۴۴
۱۱-۱- آشنایی با تشکیلات نیروی انتظامی.....	۴۸
۱۲-۱- آشنایی با تشکیلات سازمان آتش نشانی.....	۵۷
۱۳-۱- آشنایی با تشکیلات وزارت جهاد کشاورزی.....	۵۹
۱-۱۳-۱- قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی.....	۵۹
۲-۱۳-۱- امور زیربنایی کشاورزی و توسعه روستایی.....	۶۴
۱۴-۱- آشنایی با تشکیلات وزارت کشور و سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور.....	۶۷
منابع و مأخذ.....	۷۵

آشنایی با سازمان‌ها

۱-۱- آشنایی با تشکیلات وزارت نیرو

۱-۱-۱- معرفی وزارت نیرو

اسفند ماه ۱۳۴۲ از ادغام سازمان‌های برق ایران، آب و برق خوزستان، آب و برق کرج، آب و برق منطقه سفیدرود، آب و برق آذر بایجان، آب تهران و بنگاه مستقل آبیاری وزارت آب و برق ایجاد و وظیفه تأمین آب و برق کشور برعهده آن گذاشته شد.

پس از تشکیل این وزارتخانه و با ایجاد شرکت‌های منطقه‌ای آب و برق، زمینه فعالیت آن در سراسر ایران گسترش یافت و با پایه گذاری شرکت‌های مشاور، پیمانکار و خدماتی، راه تکامل پیمود. در بهمن ماه سال ۱۳۵۳ و به دنبال واگذاری وظایف قانونی جدید، همچون برنامه‌ریزی جامع و هماهنگ انرژی کشور، نام وزارت آب و برق به وزارت نیرو تغییر یافت و در سال ۱۳۶۹ با تصویب قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب، علاوه بر تأمین آب شهری وظایف مربوط به ایجاد و بهره‌برداری از شبکه توزیع شهری و جمع‌آوری و تصفیه دفع فاضلاب خانگی به واحدهای تابعه وزارت نیرو واگذاری شد.

۱-۲- شرح وظایف وزارت نیرو:

بخش آب:

- مدیریت منابع آب کشور (اعم از زیرزمینی و سطحی) طبق قانون توزیع عادلانه آب.
- تأمین و انتقال آب برای مصارف کشاورزی، صنعت و شرب شهرها.
- اجرای طرح‌های توسعه منابع آب.
- مهندسی رودخانه و سواحل.
- بخش آب و فاضلاب شهری و روستایی:
- مدیریت و برنامه ریزی به منظور ارائه خدمات آب و فاضلاب در سطح کشور.
- اجرای طرح‌های تأمین و توزیع آب شهری و روستایی.
- اجرای طرح‌های جمع‌آوری، انتقال، تصفیه و دفع فاضلاب‌های شهری و روستایی.
- بهره‌برداری از همه تأسیسات آب و فاضلاب شهری و روستایی.

بخش برق:

- مدیریت تولید برق
- مدیریت شبکه انتقال برق کشور

- توزیع نیروی برق برای مصارف کشاورزی، خدماتی و خانگی
- اجرای طرح‌های توسعه و بهینه‌سازی نیروگاه‌ها و شبکه برق کشور

بخش انرژی:

برنامه ریزی کلان انرژی

- تعیین سیاست‌های انرژی کشور

۱-۳- قانون تأسیس وزارت نیرو (مصوب ۱۳۵۳/۱۱/۲۸ با اصلاحات بعدی)

ماده ۱- به منظور استفاده حداکثر از منابع انرژی و آب کشور و همچنین تهیه و تأمین انرژی و آب برای مصارف صنعتی، کشاورزی، روستایی، شهری و حمل و نقل وزارت نیرو برای انجام وظایف اساسی زیر تشکیل می‌شود:

الف- بررسی، مطالعه و تحقیق درباره انواع انرژی و تنظیم برنامه‌های کوتاه مدت و درازمدت برای استفاده از منابع مختلف و برآورد میزان قابل تولید سالانه انواع انرژی و همچنین برآورد میزان احتیاجات انرژی کشور در بخش‌های مختلف، هماهنگ کردن مصارف انواع انرژی.

ب- مطالعه و تحقیق برای شناسایی و در اختیار گرفتن انرژی‌های دست نیافته.

ج- تعیین سیاست انرژی کشور.

د- هماهنگ کردن برنامه‌های مؤسساتی که در حال حاضر در امر تولید و بهره برداری و انتقال و توزیع انرژی وجود دارند و با آنچه که در آینده ایجاد خواهد شد.

ه- نظارت بر نحوه استفاده از انواع انرژی و همچنین تعیین و تصویب نحوه مصرف و نرخ انواع انرژی در داخل کشور.

و- نظارت بر نحوه استفاده از مواد انرژی‌زا به صورت مواد اولیه در صنایع.

ز- تعیین مقررات و صدور دستورالعمل‌های لازم برای حسن انجام امور مربوط به تولید و انتقال و توزیع مصرف انرژی در کشور.

ح- ارتباط و مبادله اطلاعات و همکاری‌های علمی و فنی و صنعتی و بازرگانی با کشورهای و مؤسسات خارجی در زمینه انواع انرژی.

ط- تهیه و اجرای طرح‌های لازم در زمینه احداث نیروگاه‌های تولید برق و ایجاد شبکه‌های انتقال و توزیع برق و تأسیسات شیرین کردن آب شور و اداره بهره‌برداری از آنها به وسیله سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته و تابع وزارت نیرو.

ی - انجام مطالعات به منظور شناخت مشخصات منابع آب کشور اعم از سطحی و زیرزمینی برای تهیه برنامه‌های چگونگی بهره‌برداری از آن و تهیه طرح‌های جامع با توجه به سیاست‌ها و برنامه‌های استفاده از سرزمین.

ک - انجام مطالعات تفصیلی برای توسعه بهره‌برداری از منابع آب زیرزمینی و مهار کردن آب‌های سطحی به منظور احداث تأسیسات مورد نیاز و تهیه طرح‌های اجرایی.

ل - احداث تأسیسات مربوط به آب و بهره‌برداری از آنها.

م - کنترل بهره‌برداری از منابع آب و اجرای قانون آب و نحوه ملی شدن آن.

ن - انجام تحقیقات لازم درباره مسائل آب و به کاربردن روش‌های جدید علمی و فنی برای بهره‌وری بیشتر و بهتر منابع آب...

س - تهیه و تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی به منظور تربیت نیروی انسانی مورد نیاز.

ع - تهیه و تدارک و ساخت وسایل و لوازم و ماشین آلات مربوط به امر تولید و انتقال و توزیع آب و برق.

ف (الحاقی ۱۳۵۷/۳/۴) - بهره‌برداری از نیروگاه‌های اتمی که توسط سازمان انرژی اتمی ایجاد شود.

ص (الحاقی ۱۳۵۷/۳/۴) - احداث یا تکمیل نیروگاه‌های اتمی و بهره‌برداری از آنها.

تبصره (الحاقی ۱۳۵۷/۳/۴) - وزارت نیرو علاوه بر حقوق و اختیارات قانونی خود دارای وظایف و اختیارات مندرج در بندهای (ب)، (ج)، (ز) و (ر) ماده (۴) قانون سازمان اتمی ایران نیز خواهد بود.

لایحه قانونی تغییر وظایف وزارت نیرو (مصوب ۱۳۵۹/۴/۲۱)

ماده واحده - از تاریخ تصویب این لایحه قانونی در وظایف وزارت نیرو، تغییرات زیر ایجاد می‌شود:
الف - آب مشروب تمام شهرها توسط استانداری و یا شهرداری مربوط اداره می‌شود و آن قسمت از تشکیلات آب منطقه‌ای که عهده‌دار این وظیفه است به شهرداری یا استانداری ذی ربط منتقل می‌شود.

۱- شهرهایی که تاکنون در آنها اداره شبکه و توزیع آب به عهده شهرداری یا مقامات محلی بوده است، همچنان مسئولیت مذکور به عهده همان مقامات باقی خواهد ماند.

۲- در شهرهایی که اداره شبکه و توزیع آب آنها به عهده وزارت نیرو است، مسئولان شهرداری و شورای شهر موظف هستند در طول مدتی مناسب، امکانات اجرایی لازم را جهت تقبل مسئولیت مذکور فراهم کنند. بدیهی است که با تأمین امکانات لازم در شهرداری، مسئولیت اداره آب شهر، همچنان بر عهده وزارت نیرو خواهد بود. ضمناً در زمان انتقال مسئولیت، تمام امکانات مربوطه از

جهت نیروی انسانی، ماشین آلات و تجهیزات و اموال منقول و غیرمنقول به مسئولان جدید منتقل خواهد شد.

ب - اداره آبیاری و تشکیلات مربوط به رودخانه‌ها (حقابه‌ها) نیز به وزارت کشاورزی و عمران روستایی یا استانداری ذی ربط منتقل می‌شود تا میزان حقابه رسیدگی به شکایات حقابه بر آن رودخانه‌ها تحت سرپرستی و ادارات مربوط و خود یاری مردم انجام شود.

پ - تهیه و اجرای طرح‌های بزرگ تأمین آب و آبرسانی تا محدوده شهر و همچنین استفاده از منابع بزرگ آب و تهیه و اجرای طرح‌های کانال و زهکشی مربوطه همچنان به عهده وزارت نیرو و سازمان‌های آب منطقه‌ای خواهد بود.

انتقال وظایف و مأموریت‌های معاونت امور برق وزارت نیرو به شرکت سهامی تولید و انتقال نیروی برق ایران (توانیر) (مصوب ۱۳۷۵/۸/۲۹)

ماده ۱ - وظایف و مأموریت‌های معاونت امور برق وزارت نیرو به شرکت سهامی تولید و انتقال نیروی برق ایران «توانیر» منتقل می‌شود.

تبصره - نام شرکت سهامی تولید و انتقال نیروی برق ایران «توانیر» به سازمان مدیریت تولید و انتقال نیروی برق ایران «توانیر» تغییر می‌یابد.

ماده ۲ - مدیر عامل سازمان، معاون وزیر نیرو در امور برق است.

ماده ۳ - سازمان وابسته به وزارت نیرو بوده و براساس اساسنامه قانونی شرکت سهامی تولید و انتقال نیروی برق ایران «توانیر»، سایر قوانین و مقررات مربوطه اداره می‌شود.

در استان‌های کشور شرکت‌ها با هیئت مدیره و مدیرعامل تحت نظر وزارت نیرو در زمینه‌های مربوطه انجام وظیفه می‌کنند:

«سازمان آب استان» که وظیفه مدیریت منابع آب (سطحی و زیرزمینی)، تأمین و انتقال آب برای مصرف کشاورزی، صنعت و شرب شهرها، اجرای طرح‌های توسعه منابع آب، مهندسی رودخانه و سواحل و اجراء و نگهداری سدها.

این وظایف در مرکز شهرستانها به عهده «مدیریت امور آب شهرستان» «شرکت آب و فاضلاب شهری» که وظیفه ارائه خدمات آب و فاضلاب شهری، اجرای طرح‌های تأمین و توزیع آب شهری، اجرای طرح‌های جمع‌آوری، انتقال، تصفیه و دفع فاضلابها، بهره‌برداری از تأسیسات آب و فاضلاب شهری.

این وظایف در مرکز شهرستانها به عهده مدیریت آب و فاضلاب شهری است.

شرکت آب و فاضلاب روستایی که وظیفه ارائه خدمات آب و فاضلاب روستایی، اجرای طرح های تأمین و توزیع آب روستایی، اجرای طرح های جمع آوری، انتقال، تصفیه و دفع فاضلاب ها، بهره برداری از تأسیسات آب و فاضلاب روستایی.

شرکت برق که وظیفه تولید برق، توزیع برق برای مصارف کشاورزی، خدماتی، خانگی و اجرای طرح های توسعه نیروگاه ها و شبکه برق، این وظایف در مرکز شهرستان ها به عهده مدیریت امور برق است که دهیاران امور مربوطه به هر کدام را از مراکز شهرستان یا بخش پیگیری می کنند.

۱-۲- آشنایی با تشکیلات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۱-۲-۱- قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (مصوب ۱۳۷۶/۳/۳ با اصلاحات بعدی)

ماده ۱- وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی عبارتند از:

تدوین و ارائه سیاست‌ها، تعیین خط‌مشی‌ها و نیز برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های مربوط به ترتیب نیروی انسانی گروه پزشکی پژوهش، خدمات بهداشتی، درمانی، دارویی، بهزیستی و تأمین اجتماعی.

بند ۲ (اصلاحی مصوب ۱۳۷۵/۱۰/۵) - تأمین بهداشت عمومی و ارتقای سطح آن از طریق اجرای برنامه‌های بهداشتی خصوصاً در زمینه بهداشت محیط، کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی، مبارزه با بیماری‌ها، بهداشت خانواده و مدارس، آموزش بهداشت عمومی، بهداشت کار و شاغلان با تأکید بر اولویت مراقبت‌های بهداشتی اولیه، به ویژه بهداشت مادران و کودکان با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذی ربط.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۷۵/۱۰/۵) - تمام اختیارات و وظایف قانونی وزارت جهاد سازندگی (سازمان دامپزشکی کشور) و وزارت کشاورزی (سازمان حفظ نباتات) همچنان به قوت خود باقی است. اعلام ضوابط و حدود تماس مجاز سموم و مواد شیمیایی از حیث رعایت نکات بهداشتی بر عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است و تمام سازمان‌های ذی ربط موظف به رعایت ضوابط مربوط هستند.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۷۵/۱۰/۵) - آیین‌نامه مربوط به کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با مشارکت وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنایع و سازمان حفات محیط زیست تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۱- ایجاد نظام هماهنگ بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و گسترش شبکه تلفیقی بهداشت و درمان.

۲- تعیین رشته و مقاطع تحقیقی مورد نیاز کشور و اجرای برنامه‌های تربیت نیروی انسانی گروه پزشکی در جهت نیل به خود کفایی.

۳- انجام تحقیقات بنیادی و کاربردی در جمیع رشته‌های پزشکی و زمینه‌های بهداشتی و درمانی و نیز ایجاد و گسترش مؤسسات و واحدهای پژوهش پزشکی و نظارت بر پژوهش‌ها و هماهنگ ساختن برنامه‌های مؤسسات تحقیقاتی پزشکی.

۴- برنامه‌ریزی به منظور توزیع متناسب و عادلانه نیروی انسانی و سایر امکانات (آموزش پزشکی و تسهیلات بهداشتی - درمانی) کشور با تأکید بر اولویت برنامه‌های بهداشتی و رفع نیاز مناطق محروم و نیازمند.

۵- فراهم کردن تسهیلات لازم برای برخورداری همگان از خدمات درمانی در حدود امکانات از طریق ایجاد و گسترش مراکز درمانی دولتی و بهبود استاندارد آنها و استفاده از همکاری مؤسسات خیریه و بخش خصوصی و نیز انواع بیمه‌های درمانی.

تبصره - وزارت جهاد سازندگی در حدود وظایف محوله با موافقت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی به خدمات بهداشتی درمانی مناطق روستایی و عشایری کمک خواهند کرد.

۶- تأمین منابع مالی با بهره‌گیری از اعتبارات عمومی، حق بیمه، درآمدهای اختصاصی و کمک‌ها و مشارکت مردمی.

۷- تأمین و ارائه خدمات لازم به معلولان جسمی، ذهنی و اجتماعی قابل توانبخشی در حدود امکانات.

۸- تشویق و ترغیب افراد خیر و مؤسسات خصوصی جهت اقدامات حمایتی کودکان در سنین قبل از دبستان و سالمندان و خانواده‌ها و افراد بی‌سرپرست و نیازمند و معلولان جسمی، ذهنی و اجتماعی غیرقابل توانبخشی و ارائه این خدمات در موارد ضروری توسط مؤسسات دولتی و نظارت بر این اقدامات.

۹- تعیین و اعلام استانداردهای مربوط به:

الف - خدمات بهداشتی، درمانی، بهزیستی و دارویی.

ب - مواد دارویی، خوراکی، آشامیدنی، بهداشتی، آرایشی، آزمایشگاهی، تجهیزات و ملزومات و مواد مصرفی پزشکی و توانبخشی.

ج - بهداشت همه مؤسسات خدماتی و تولیدی مربوط به خدمات و مواد مذکور در فوق.

۱۰- صدور، تمدید و لغو موقت یا دائم پروانه‌ای:

الف - مؤسسات پزشکی، دارویی، بهزیستی و کارگاه‌ها و مؤسسات تولید مواد خوراکی و آشامیدنی و بهداشتی و آرایشی.

تبصره - صدور مجوزهای صنعتی واحدهای بهداشتی و درمانی توسط وزارت صنایع منوط به تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

ب - ساخت فرآورده‌های دارویی و مواد بیولوژیک، خوراکی، آشامیدنی، بهداشتی و آرایشی آزمایشگاهی و تجهیزات و ملزومات و مواد مصرفی پزشکی و توانبخشی.

- ۱۱- انجام نظارت و کنترل کیفی مواد مذکور در بند «ب» از قسمت (۱۲) ماده (۱) و تعیین ضوابط و مقررات لازم برای موارد مذکور در بند «الف» و «ب» ماده ۱۲.
- ۱۲- صدور پروانه اشتغال صاحبان حرف پزشکی و وابسته پزشکی.
- ۱۳- تعیین مبانی محاسبه هزینه‌های خدمات تشخیصی و درمانی و دارویی، بهزیستی و تعیین تعرفه‌های مربوط در بخش دولتی و غیردولتی و تعیین شهریه آموزش‌های غیررسمی و آزاد در زمینه‌های مختلف علوم پزشکی.
- ۱۴- تعیین ضوابط مربوط به ارزیابی، نظارت و کنترل بر برنامه‌ها و خدمات واحدها و مؤسسات آموزشی و پرورشی، بهداشتی، درمانی و بهزیستی و انجام این امور بر اساس استانداردهای مربوطه.
- ۱۵- تعیین ضوابط مربوط به ورود، ساخت، نگهداری، صدور، مصرف و انهدام مواد اولیه بیولوژیک مخدر، خوراکی، آشامیدنی، بهداشتی، آرایشی، آزمایشگاهی و فرآورده‌های دارویی و تجهیزات و ملزومات و مواد مصرفی پزشکی و توانبخشی و نیز ارزشیابی، نظارت و کنترل ضوابط مذکور.
- ۱۶- انجام پژوهش در زمینه طب سنتی و بررسی و تحقیق در زمینه خواص دارویی گیاهان و امکانات تهیه و استفاده از داروهای گیاهی و آموزش صحیح در زمینه‌های فوق و ایجاد مراکز مناسب برای طب سنتی.

ماده ۲- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دارای تشکیلاتی به شرح زیر خواهد بود:

الف - حوزه مرکزی وزارتخانه که از معاونت‌های زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- معاونت امور آموزشی که امور آموزشی و بازآموزی و گسترش دانشگاه‌ها را به عهده دارد.
- ۲- معاونت امور دانشجویی که امور مربوط به خدمات آموزشی و رفاهی و گزینش علمی دانشجویان و امور فارغ التحصیلان را به عهده دارد.
- ۳- معاونت امور پژوهشی.
- ۴- معاونت امور دارویی و غذایی.
- ۵- معاونت اداری و مالی.
- ۶- معاونت امور حقوقی و مجلس.
- ۷- معاونت امور بهداشتی.
- ۸- معاونت امور درمانی.
- ۹- معاونت جنگ.
- ۱۰- معاونت امور فرهنگی.

ب - دانشگاه‌ها یا دانشکده‌های علوم پزشکی.

ج - سازمان‌های منطقه‌ای بهداشت و درمان که جایگزین سازمان‌های منطقه‌ای بهداشتی استان‌ها خواهند بود.

د - سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته.

تبصره ۱- رؤسای دانشگاه‌ها یا دانشکده‌های علوم پزشکی مراکز استان‌ها (به استثنای استان تهران) به عنوان قائم مقام وزیر در استان انجام وظیفه خواهند کرد.

ماده ۷- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای حصول به اهداف و اجرای وظایف مندرج در این قانون و قانون تشکیل وزارت مزبور می‌تواند:

۱- مرکز تحقیقاتی و پژوهشی پزشکی.

۲- شرکت خدماتی برای ارائه خدمات تدارکات تخصصی.

۳- شرکت خدماتی برای انجام نگهداری و تعمیرات تجهیزات و وسایل و لوازم پزشکی و توانبخشی.

۴- شرکت تولیدی برای پژوهش و ساخت تجهیزات و وسایل و لوازم پزشکی و توانبخشی.

۵- شرکت تولیدی برای تهیه دارو و مواد اولیه دارویی و مواد بیولوژیک.

۶- شرکت خدماتی برای ورود و توزیع دارو و تجهیزات و لوازم پزشکی و توانبخشی.

۷- شرکت خدماتی برای نگهداری تأسیسات حرارتی و برودتی بیمارستان‌ها، دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و ساختمان‌های اداری وزارتخانه در سطح کشور.

۸- شرکت خدماتی برای نظافت بیمارستان‌ها، دانشکده‌ها و ساختمان‌های وزارتخانه در کشور ایجاد کند.

تبصره ۲- اساسنامه مراکز و شرکت‌های فوق‌الذکر توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و با تصویب مجلس شورای اسلامی قابل اجرا خواهد بود.

۲-۲-۳- سازمان‌های تابعه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی:

۱- سازمان بهزیستی کشور

۲- سازمان انتقال خون

۳- سازمان بیمه خدمات درمانی

در مراکز استانها وظایف مربوط به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بعهده «شبکه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» است که ریاست آن شبکه و دانشگاه علوم پزشکی مرکز استان با ریاست شبکه است وظایف یاد شده در سطح شهرستان به عهده «شبکه بهداشت و درمان شهرستان» است.

سازمان بهزیستی در مراکز استان و شهرستان دارای اداره و مسئولیت رسیدگی به امور معلولین و آسیب دیدگان اجتماعی و توانبخشی آنها را عهده دار است.

سازمان انتقال خون در مراکز استان و به ندرت در مراکز شهرستان ها دارای اداره بوده و این سازمان وظیفه تهیه و تأمین خون مورد نیاز مراکز درمانی را عهده دار می باشد که عمدتاً از طریق هدایای هموطنان تهیه می شود.

سازمان بیمه خدمات درمانی در مرکز شهرستانها دارای اداره بوده و ارائه خدمات بیمه ای به بیمه شدگان استخدام کشوری و بازنشستگان بیمه مربوطه را عهده دار می باشد.

دهیاران امور مربوطه را حسب مورد از مراکز شهرستان یا بخش پیگیری می کنند.

۱-۳- آشنایی با سازمان جنگل‌ها و مراتع و سازمان حفاظت محیط زیست

۱-۳-۱- سازمان جنگل‌ها و مراتع

اهداف و وظایف اساسی سازمان: هدف سازمان، حفظ و حمایت، احیا، توسعه و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع و اراضی جنگلی و بیشه‌های طبیعی و اراضی مستحذته ساحلی، حفظ و حمایت و اصلاح خاک‌های کشور است و وظایف اساسی سازمان عبارتند از:

۱- حفظ، حمایت، حراست و بهره‌برداری صحیح از جنگل‌ها و مراتع و توسعه جنگل‌ها و مراتع دست کاشت و ترویج جنگل‌کاری و احیا جنگل‌ها و مراتع مخروطی.

۲- تأسیس و تشویق به ایجاد مجتمع‌های صنعتی و تعاونی جهت بهره‌برداری اصولی از جنگل‌ها و مراتع طبق قوانین و مقررات مربوطه.

۳- تهیه و اجرای طرح‌های بزرگ جنگل‌کاری و احیای جنگل‌ها و مراتع و تأسیس پارک‌های بزرگ و مجهز جنگلی

۴- اجرای قوانین و مقررات مربوط به جنگل‌ها و مراتع، خاک و اراضی ساحلی و قوانین دیگری که با وظایف سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور بستگی دارد.

۵- بررسی در زمینه‌های جنگل و مرتع، امور فنی خاک، جنگل و مرتع و تثبیت شن‌های روان سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، یکی از سازمان‌های وابسته به وزارت جهاد کشاورزی است که دارای ۵ معاونت و ۶ دفتر مستقل است. فعالیت‌های این سازمان در سطح کشور، توسط اداره کل منابع طبیعی استان‌ها پیگیری و اجرا می‌شود.

اصل چهل و پنجم قانون اساسی در خصوص منابع طبیعی (جنگل و مرتع): انفال و ثروت‌های عمومی از قبیل زمین‌های موات و رها شده، معادن، دریاها، دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و سایر آب‌های عمومی، کوه‌ها، دره‌ها، جنگل‌ها، نیزارها، بیشه‌های طبیعی، مراتعی که حریم نیست، ارث بدون وارث و اموال مجهول‌المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد می‌شود، در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آنها عمل کند. تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را قانون معین می‌کند.

همچنان که در بالا ذکر شد، اهداف و وظایف یاد شده را ادارات کل منابع طبیعی استان‌ها و ادارات منابع طبیعی شهرستانها عهده دار می‌باشد و دهیاران امور مربوط به بندهای پنج‌گانه سازمان جنگل‌ها و مراتع را از ادارات شهرستانها یا بخش پیگیری می‌کنند.

۱-۳-۲- آشنایی با سازمان حفاظت محیط زیست: تخریب محیط زیست و بهره‌برداری بیش از حد منابع در کشور ما نیز همانند بسیاری از کشورهای جهان در طی قرن گذشته، چشمگیر بوده و تسریع

در این روند در سال ۱۳۳۵ منجر به تشکیل دستگاهی مستقل به نام کانون شکار ایران، با هدف حفظ نسل شکار و نظارت بر اجرای مقررات مربوط به آن شد.

در سال ۱۳۴۶ در پی تصویب قانون شکار و صید، سازمان شکاربانی و نظارت بر صید جایگزین کانون فوق شد. بر اساس قانون اخیر، سازمان شکاربانی و نظارت بر صید، مرکب از وزیران کشاورزی، دارایی، جنگ و شش نفر از اشخاص با صلاحیت بود.

بر اساس ماده ۶ قانون فوق وظایف سازمان شکاربانی و نظارت بر صید از محدوده نظارت و اجرای مقررات ناظر بر شکار فراتر رفته و امور تحقیقاتی و مطالعاتی مربوط به حیات وحش کشور، تکثیر و پرورش حیوانات وحشی و حفاظت از زیستگاه آنها و تعیین مناطقی به عنوان پارک وحش و موزه‌های جانورشناسی را نیز در بر گرفت.

در سال ۱۳۵۰ نام سازمان شکاربانی و نظارت بر صید به «سازمان حفاظت محیط زیست» و نام شورای عالی شکاربانی و نظارت بر صید به «شورای عالی حفاظت محیط زیست» تبدیل شد و امور زیست محیطی از جمله پیشگیری از اقدامهای زیانبار برای تعادل و تناسب محیط زیست نیز به اختیارات قبلی آن افزوده شد.

در سال ۱۳۵۳ پس از برپایی کنفرانس جهانی محیط زیست در استکهلم و با تصویب قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست در ۲۱ ماده، این سازمان از اختیارات قانونی تازه‌ای برخوردار شد و از نظر تشکیلاتی نیز تا اندازه‌ای از ابعاد و کیفیت سازگار با ضرورت‌های برنامه‌های رشد و توسعه برخوردار شد.

اهداف و وظایف: مهم‌ترین اهداف سازمان به ترتیب اهمیت عبارتند از:

- ۱- تحقق اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به منظور حفاظت از محیط زیست و تضمین بهره‌مندی درست و مستمر از محیط زیست و همسو با توسعه پایدار.
- ۲- پیش‌گیری و ممانعت از تخریب و آلودگی محیط زیست
- ۳- حفاظت از تنوع‌زیستی کشور
- مطالعه عوامل مخرب و آلاینده‌های مختلف محیط زیست
- به کارگیری فن‌آوری‌های سازگار با محیط زیست و ارائه دستورالعمل‌های زیست‌محیطی برای مکان‌یابی محل استقرار واحدهای صنعتی بزرگ، کشاورزی و سکونت‌گاه‌های انسانی
- شناسایی و تعیین زیستگاه‌های بحرانی با ارزش زیست‌بومی بالا
- گسترش همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه محیط زیست

- تهیه و تدوین ضوابط و استانداردهای زیست محیطی برای مدیریت و بهره‌برداری از منابع آب، خاک، هوا، مدیریت پسماندها و زباله‌های شهری، روستایی، صنعتی و کشاورزی، کنترل دخالت در اکوسیستمها بر حسب ظرفیتهای طبیعی آنها.

وظایف یادشده را در مراکز استانها اداره کل حفاظت محیط زیست استان و در شهرستانها «اداره محیط زیست شهرستان» به عهده دارند، در خصوص این سازمان و وظایف مربوطه همکاری دهیاران در انجام وظایف سازمانی از اهمیت فراوانی برخوردار است. دهیاران، شوراهای مردم به عنوان محیط بان افتخاری می‌توانند حفاظت محیط زیست نقش مؤثر داشته باشند و امور مربوطه را از اداره شهرستان یا بخش پیگیری کنند.

- بررسی و اظهارنظر در خصوص اموری که از جانب شورای عالی حفاظت محیط زیست ارجاع می‌شود.

- اشاعه نگرش توسعه پایدار و دستور کار ۲۱

- نهاد پیشتاز بین بخشی در تسهیل تصمیم‌گیری‌های تخصصی و مدیریتی مرتبط با توسعه پایدار
بررسی پیش نویس راهبرد توسعه پایدار و محیط زیست و ارائه پیشنهاد به شورای عالی

- تصمیم‌سازی برای راهبرد ملی توسعه پایدار

- تصمیم‌سازی برای اقدامات دستور کار ۲۱ و کنوانسیون‌های مرتبط

- ایجاد و گسترش بانک اطلاعات و مرکز اسناد در خصوص توسعه پایدار

- برنامه‌ریزی پروژه‌های مشترک اجرایی تحقیقاتی در زمینه کنوانسیون‌های مرتبط

- تشکیل کمیته‌های فرعی برای موارد تخصصی

- دبیرخانه زیر نظر دبیر کمیته اداره می‌شود و محل آن در سازمان حفاظت محیط زیست است.

- تدوین و انتشار گزارش پیشرفت کار سالیانه و عملکرد پایداری توسعه

- برگزاری جلسات ماهانه کمیته ملی توسعه پایدار

- انتشارات در خصوص مباحث پایداری مانند (بولتن، کتاب، پوستر و بروشور) جهت ترویج

الگوی توسعه پایدار

- نظارت بر نحوه عملکرد کمیته‌های فرعی وابسته

- برپایی سمینارها و کارگاه‌های آموزشی

- تدوین گزارش وضعیت پایداری محیط زیست و شاخص‌های توسعه پایدار

- سایر موارد مرتبط

سازمان حفاظت محیط زیست دارای کمیته های زیر می باشد:
کمیته ملی توسعه پایدار - کمیته اجرا کاهش آلودگی هوا و کمیته بازیافت مواد
(مطالعات امکانپذیری حسابداری و حسابرسی سرمایه های طبیعی...)

تدوین سیاست های ملی برای CSD

۱-۳-۳- کمیته اجرایی کاهش آلودگی هوا: این کمیته از سال ۱۳۷۶ تشکیل و در مهر ماه ۱۳۷۷ ضرورت قانونمند شدن آن در هیئت محترم دولت تأیید شد. بدین ترتیب به صورت ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی تبصره ۸۲ قانون ۵ ساله دوم مصوب و وجهه قانونی پیدا کرد
اعضای کمیته عبارتند از:

۱- معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست (رئیس)

۲- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان تهران (دبیر)

۳- یک نفر کننده از اعضای شورای عالی حفاظت محیط زیست

۴- نماینده وزارت نفت

۵- نماینده وزارت صنایع و سازمان گسترش و نوسازی صنایع

۶- نماینده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۷- نماینده نیروی انتظامی (معاونت حمل و نقل و راهنمایی و رانندگی)

۸- نماینده شهرداری تهران

۹- نماینده صدا و سیما جمهوری اسلامی

۱۰- نماینده وزارت کشور

۱۱- نماینده استانداری تهران

۱۲- نماینده وزارت پست، تلگراف و تلفن

۱۳- نماینده سازمان مدیریت و برنامه ریزی

۱۴- نماینده مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱۵- نماینده کمیسیون زیربنایی و صنعت هیئت محترم وزیران

کمیته اجرایی کاهش آلودگی هوا از تاریخ ۱۳۷۶/۸/۱۹ دستاوردهایی به ترتیب زیر داشته است:

- تهیه و تدوین برنامه جامع کاهش آلودگی هوای تهران

- ممنوعیت شماره گذاری اتوبوسها و مینی بوسهای دیزلی در شهر تهران و استفاده از سوخت گاز

طبیعی (CNG) برای آنها

- پی گیری و اقدامات مربوط به توزیع بنزین بدون سرب در تهران و سایر شهرهای کشور
- پی گیری تبدیل به احسن کردن خودروهای سواری فرسوده
- برگزاری هرساله روز هوای پاک در تهران و شش شهر آلوده کشور به عنوان حرکتی نمادین
و فرهنگ ساز با همکاری گسترده تمام دستگاه های اجرایی ذی ربط و مشارکت سازمان های غیردولتی
زیست محیطی

این کمیته طرح جامع کاهش آلودگی هوای تهران را در ۷ مرحله زیر ارائه کرده است:

۱- خودروهای نو

۲- خودروهای مستعمل

۳- حمل و نقل عمومی

۴- سوخت

۵- معاینه فنی

۶- مدیریت ترافیک

۷- آموزش

۱-۳-۴- کمیته باز یافت مواد: کمیته باز یافت مواد از سال ۱۳۷۸ با حضور کنندگان ۱۴ دستگاه ذی ربط
فعالیت خود را برای تسهیل و تشویق استفاده دوباره از مواد قابل باز یافت و با اهداف زیر آغاز کرده
است:

- تشویق به واردات، تولید و مصرف موادی که باز یافت آنها به آسانی امکان پذیر است.
- هدایت تولید کنندگان به سوی کالاها و موادی که زایدات کمتر و باز یافت سهل تری دارند.
- تشویق تولید کنندگان به استفاده از هر چه بیشتر از مواد اولیه باز یافتی.
- بستر سازی لازم برای تفکیک و جمع آوری صحیح مواد زاید به وسیله اشخاص حقیقی و
حقوقی.

- ارتقا فرهنگ عمومی در مورد اهمیت و چگونگی جمع آوری، تفکیک و باز یافت مواد از طریق
آموزش های عمومی و تخصصی.

- قانون مندی باز یافت مواد زاید و ایجاد انگیزه با بهره گیری از ساز و کارهای مالیاتی،
قیمت گذاری، اعطای وام و تسهیلات بانکی.

- حمایت از مطالعات، پژوهش ها و اجرای طرح های گسترده باز یافت مواد زاید در سطح کشور.

- توجه به جنبه های بهداشتی و ایمنی باز یافت.

- نهادینه کردن بازیافت مواد در جامعه و کاهش نقش اجرایی دولت در آن.

۱-۴- آشنایی با تشکیلات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات دارای معاونتهای زیر می باشد:

- معاونت ارتباطات و برنامه ریزی
- معاونت فناوری اطلاعات
- معاونت آموزش و پژوهش وامور بین الملل
- معاونت حقوقی و امور مجلس
- معاونت توسعه مدیریت و امور پشتیبانی

۱-۴-۱- شرکت های تابعه: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات دارای شرکتها و سازمان ها زیر می

باشد:

- شرکت مادر تخصصی مخابرات ایران
- شرکت مادر تخصصی پست ایران
- شرکت پست بانک
- سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی
- شرکت فن آوری اطلاعات
- شرکت ارتباطات سیار
- شرکت ارتباطات زیرساخت
- سازمان فضایی ایران
- مرکز تحقیقات مخابرات
- شرکت خدمات هوایی پیام
- دانشکده علمی کاربردی پست و مخابرات
- کارخانجات تولیدی
- شرکت های مخابرات استانی
- شرکت های پست استانی
- شرکت های پست بانک استانی

اکنون به اختصار به معرفی برخی از شرکتهای تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات می پردازیم:

شوکت پست ایران: پست در ایران تا پیش از سال ۱۲۹۷ به صورت «اداره» بود و تمامی امور پستی در آن زمان توسط همین اداره صورت می گرفت. در این سال به سبب موفقیت هایی که به دست آمده بود، ناصرالدین شاه دستور داد تا مؤسسه پست آن روز به وزارت تبدیل شود و اداره ی آن را به امین الملک وزیر وظایف و رئیس دارالشوری سپرد. وی یک سال بعد یعنی در سال ۱۲۹۸ از وزارت وظایف و ریاست دارالشوری استعفا کرد تا برای رسیدگی به امور وزارتخانه جدید فرصت بیشتری پیدا کند. وزارت جدید پست همچنان توسط امین الملک و میرزا رحیم که به معاونت این وزارتخانه منصوب شده بود اداره می شد.

در ۱۵ جمادی الاولی سال ۱۳۰۳ جزوه ای کوچک در ۵۲ صفحه به نام تعرفه ی اداره ی جلیله ی پستخانه ی ایران با چاپ سنگی منتشر شد. در این رساله نقشه هایی از جمیع تلگرافخانه ها، پست خانه ها و چاپارخانه ها و خطوط پستی آن ایام آمده بود. به موجب مندرجات آن رساله، کشور ایران در سال ۱۳۰۳ دارای ۷ خط اصلی و پنج خط فرعی پستی بوده است.

از این سال به بعد تغییرات عمده ای در اداره یا وزارت پست آن وقت به جز تغییر در تشکیلات ساختاری و سازمانی آن صورت نگرفته است. پس از صدارت امیرکبیر تحولات تازه ای در پست کشور رخ می کند. به نحوی که فعالیت پست های کشورهای استعمارگر در ایران تعطیل می شود و پیک های پست ایران با نظم و نظامی که از سوی امیرکبیر در ترکیب وزارت پست شکل داده بود با سرعت و دقت بسیار امور مراسلاتی را انجام می دادند. پست در سال ۱۳۲۷ هجری قمری دستخوش تغییراتی شد و تشکیلاتی نو یافت. اداره ی تلگراف در این زمان به پست اضافه شد و وزارت پست و تلگراف شکل تازه ای به خود گرفت. در سال ۱۳۲۱ ه. ق. اولین امتیاز تلفن به بصیر الممالک واگذار شد و به این ترتیب تلفن نیز در تهران شروع به کار کرد. در ۱۹ جمادی الآخر ۱۳۵۰ وزارت پست و تلگراف پیشنهادی به مجلس تقدیم کرد که با مصوبه ای سهام شرکت تلفن وقت را خریداری کند. پس از صدور این مجوز و خرید سهام شرکت تلفن از اواخر سال ۱۳۴۷ ه. ق. وزارت پست و تلگراف و تلفن شکل گرفت.

از این سال به بعد توسعه ی همه جانبه ای در این وزارتخانه صورت گرفت تا سال ۱۳۸۲ که شرکت ها و مراکز متعددی زیر مجموعه ی آن را تشکیل می دادند و هر یک از آنها با توانمندیها و فعالیتهای

بسیار، تحولات فراوانی را شکل داده و باعث گسترش وضع ارتباطی کشور در بخش های پست و مخابرات شدند.

در سال ۱۳۸۲ همزمان با تصویب لایحه تغییر وظایف و نام وزارت پست و تلگراف و تلفن به «وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات» توسط مجلس محترم شورای اسلامی و با توجه به تغییر ساختار شرکت مخابرات ایران، مجموعه قوانین وظایف و اختیارات جدید این وزارتخانه، تدوین و تصویب شد.

از این رهگذر سه شرکت **ارتباطات دیتا** - که در سال ۱۳۸۴ به فناوری اطلاعات تغییر نام داد - زیر **ساخت و ارتباطات سیار** در کنار شرکت مخابرات ایران تشکیل شد.

علاوه شرکت مادر تخصصی مخابرات و پست، تشکیل دو سازمان فضایی و تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی و دو شورای فرابخشی با عناوین «شورای عالی فناوری اطلاعات» و «شورای فضایی» نیز بخشی از این تحولات به حساب می آید.

پست از مردمی ترین و قدیمی ترین سازمان های خدماتی است که وظیفه آن برقراری ارتباط است. ارتباط مردم با مردم، مردم با دولت و برعکس، سازمان ها با سازمان ها و سرانجام ارتباط مردم و سازمان های رسمی و غیر رسمی خارج از کشور در این زنجیره قرار دارند.

گسترده گی حوزه فعالیت واحدهای پستی چنان است که خدمات پستی در اقصی نقاط کشور و در مناطقی که مردم از سایر وسائل ارتباطی محروم هستند عرضه می شود. گسترش خدمات پستی با حذف مسافرتها غیر ضروری نه تنها می تواند به سالم سازی محیط زندگی شهری و سلامت مردم یاری رساند بلکه می تواند با صرفه جویی در اوقات مردم و کاهش هزینه های حمل مرسولات و کاهش هزینه های استهلاک وسائل حمل و نقل به اقتصاد کشور مدد رساند.

اساسنامه شرکت پست جمهوری اسلامی ایران در ۴ اردیبهشت ۱۳۶۷ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و با طی تمامی مراحل قانونی در تاریخ ۷ خرداد ماه ۱۳۶۷ از سوی نخست وزیر برای اجرا به وزارت پست و تلگراف و تلفن وقت (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات کنونی) ابلاغ و شرکت پست رسماً تأسیس شد. پست جمهوری اسلامی ایران، بنا به ضرورت های اقتصادی و اجتماعی جامعه، مبادرت به برنامه ریزی کلان توسعه و بهبود امور پستی کرده است. به نوعی که برنامه ریزی مذکور، پس از طی مراحل مختلف درون و برون سازمانی در بطن برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در پایان سال ۱۳۶۸ با اهداف مشخص ابلاغ شد.

در روند توسعه شرکت پست، در حال حاضر پوشش جمعیتی هر واحد پستی به یک سوم و پوشش مساحتی به یک ششم آن در سالهای اولیه انقلاب تقلیل یافته است و این امر نقاط تماس و در دسترس مردم را افزایش داده است.

شرکت مخابرات ایران: جمهوری اسلامی ایران با توجه به اهمیت ارتباطات مخابراتی در ابعاد مختلف زندگی بشر امروز، تلاش فراوانی در زمینه توسعه و تجهیز شبکه مخابراتی بکار برده است. شرکت مخابرات ایران به عنوان مسئول شبکه مخابراتی کشور، در سالهای اخیر آخرین دستاوردهای فناورانه مخابرات جهان، همچون دستگاه‌های کلید زن رقیمی (سوئیچ دیجیتال) کابل نوری، تلفن همراه، شبکه‌های اطلاع‌رسانی، خدمات ماهواره‌ای، خدمات ویژه تلفن را راه‌اندازی کرد و به تولید بیش از ۸۰ درصد تجهیزات مورد نیاز شبکه ارتباطی کشور توفیق یافت. ایران در زمره پنج کشوری است که در سالهای اخیر در زمینه توسعه شبکه مخابراتی، رشدی بالغ بر ۲۰ درصد را داراست و بیشترین حجم توسعه را داشته است.

شرکت مخابرات ایران در سالهای اخیر به موازات توسعه و تجهیز شبکه مخابراتی کشور با توجه به تجربیات عملی در تمامی زمینه‌ها و به کارگیری فناوریهای متنوع در بخش‌های مختلف مخابراتی، فعالیتهای همه جانبه‌ای در راستای صدور خدمات فنی مهندسی آغاز کرده است. در زمینه آموزش نیروی انسانی، مرکز آموزش شرکت مخابرات و دانشکده علمی و کاربردی پست و مخابرات با استفاده از روش آموزشی جدید و روش‌های توصیه شده «اتحادیه بین‌المللی مخابرات» و با بهره‌گیری از امکانات پیشرفته، توان آموزشی قابل ملاحظه‌ای را به منظور ارائه دوره‌های گوناگون آموزشی کوتاه مدت و دراز مدت داراست.

اساسنامه شرکت مادر تخصصی مخابرات ایران

فصل اول - کلیات و سرمایه

ماده ۱: شرکت مخابرات ایران موضوع قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران مصوب ۱۳۵۰ در قالب شرکت مادر تخصصی سازماندهی و زیر نظر مجمع عمومی اداره خواهد شد. شرکت مخابرات ایران از این پس در این اساسنامه به اختصار «شرکت» نامیده می‌شود.

ماده ۲: هدف از تشکیل شرکت، ساماندهی فعالیت‌های تصدی دولت در زمینه بهره‌برداری و توسعه مخابرات و ایجاد بسترهای فناوری اطلاعات در حوزه وظایف و چارچوب سیاست‌های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، راهبری شرکت‌های زیرمجموعه، افزایش بازدهی و بهره‌وری و استفاده مطلوب از امکانات شرکت و شرکت‌های زیرمجموعه و در صورت لزوم کارگزاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای انجام نظارت‌ها می‌باشد.

ماده ۳: مرکز شرکت تهران است.

ماده ۴: شرکت دارای شخصیت حقوقی مستقل بوده و به صورت شرکت سهامی (خاص) اداره می‌شود. این شرکت استقلال مالی داشته و بارعایت قوانین و مقررات مربوط تابع این اساسنامه است.

ماده ۵: مدت شرکت نامحدود است.

ماده ۶: سرمایه شرکت مبلغ ۵ میلیارد ریال است که به ۵۰ هزار سهم صد هزار ریالی با نام منقسم می‌شود و صد درصد (۱۰۰٪) سهام متعلق به دولت است.

فصل دوم - موضوع فعالیت و وظایف شرکت

ماده ۷: موضوع فعالیت شرکت عبارتست از: مدیریت سهام و سرمایه‌های شرکت در بخش مخابرات و فناوری اطلاعات، انجام هرگونه فعالیت در راستای تأمین و ارائه خدمات مخابراتی مطمئن و اقتصادی اعم از سرمایه‌گذاری، مدیریت و نظارت بر ایجاد و بهره‌برداری از تأسیسات و انجام تمام اقدامات مربوط که برای تحقق اهداف شرکت لازم باشد از طریق شرکت‌های زیرمجموعه. موارد زیر از وظایف شرکت است:

۱- بررسی و تدوین پیشنهادهای لازم در زمینه راهبردها و سیاست‌ها و برنامه‌های بلندمدت و میان مدت مخابرات و فناوری اطلاعات و ارائه آن در چارچوب تعیین شده توسط وزارت ارتباطات و فن آوری اطلاعات

۲- تصویب طرح‌های جامع مخابرات و فناوری اطلاعات در حوزه وظایف شرکت.

۳- نظارت بر شرکت‌های زیرمجموعه و ارزیابی عملکرد شبکه‌های مخابراتی مربوطه.

۴- تدوین ضوابط و استانداردهای مربوط به طراحی، تأسیس، توسعه، نگهداری و بهره‌برداری از شبکه‌های مخابراتی در شرکت‌های زیرمجموعه و نظارت بر حسن اجرای آنها.

۵- تدوین و پیشنهاد نرخ تعرفه‌های خدمات مخابراتی به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.

۶- اخذ هرگونه وام و تسهیلات مالی از منابع داخلی و خارجی، عرضه اوراق مشارکت داخلی و اتخاذ سایر روش‌های تأمین منابع مالی با اخذ مجوز از مراجع قانونی ذیربط.

۷- مدیریت، توسعه و تأمین منابع مالی مخابرات و فناوری اطلاعات و استفاده بهینه از این منابع از طریق برقراری تسهیلات و گردش منابع مالی فیما بین شرکت و شرکت‌های زیرمجموعه.

۸- بررسی، مطالعه و سایر اقدامات لازم برای توسعه فناوری، انتقال دانش فنی و اطلاع‌رسانی در زمینه مخابرات و فناوری اطلاعات در حوزه وظایف شرکت.

۹- حمایت از توسعه فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در زمینه‌های تخصصی مرتبط با مخابرات و فناوری اطلاعات و پشتیبانی از برنامه‌های تربیت متخصصان مورد نیاز.

- ۱۰- حمایت از تحقیقات و فعالیت های علمی و توسعه منابع انسانی و سایر عوامل موثر در بهبود مدیریت و بهره وری مخابرات و فناوری اطلاعات
- ۱۱- حمایت از ایجاد و توسعه نظام فنی، مهندسی و اجرایی بخش (مشاوره ای، پیمانکاری و مدیریت پیمان).
- ۱۲- نظارت بر امور مدیریت و نظام مالی شرکت های زیرمجموعه و انجام بازرسی و حسابرسی های لازم.
- ۱۳- آماده سازی شرکت های زیرمجموعه قابل واگذاری، تعیین قیمت و برنامه زمان بندی فروش سهام آنها
- ۱۴- انحلال، واگذاری، تجدید سازمان و انتقال وظایف و نیروی انسانی شرکت های زیرمجموعه در چارچوب قوانین و مقررات مربوط.
- ۱۵- اقدام به هر نوع مشارکت و سرمایه گذاری در داخل و خارج از کشور در رابطه با وظایف و مأموریت های محوله در چارچوب قوانین و مقررات مربوط.
- ۱۶- عضویت و مشارکت در مجامع و نهادهای تخصصی منطقه ای و بین المللی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- ۱۷- مبادرت به هر گونه فعالیت که باهدف شرکت مرتبط باشد.

ارکان شرکت عبارتند از:

- مجمع عمومی
- هیئت مدیره و مدیرعامل
- بازرس (حسابرس)
- مجمع عمومی شرکت از افراد زیر تشکیل می شود:
- وزیر ارتباطات و فن آوری اطلاعات (رئیس مجمع عمومی)
- وزیر امور اقتصادی و دارایی
- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
- وزیر بازرگانی
- وزیر صنایع و معادن

شرکت فناوری اطلاعات: شرکت فناوری اطلاعات با توجه به نیاز روزافزون کشور به برقراری و توسعه شبکه های رایانه ای و ارتباط آنها به یکدیگر و در نهایت اتصال به شبکه های جهانی و با هدف ایجاد زیرساخت های ارتباطی لازم برای تحقق چنین امری و نیز امکان دسترسی به منابع اطلاعاتی،

خدمات و برنامه‌های کاربردی داخلی و خارجی تحت عنوان « امور دیتا » از سال ۱۳۷۰ به عنوان یکی از قسمت‌های زیر مجموعه وزارت پست و تلگراف و تلفن آغاز به کار کرد. همزمان با تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۸۲، تغییراتی در سطح شرکت‌های تابعه رخ داد. در این رابطه امور ارتباطات دیتا ضمن تغییر هویت در تابستان ۸۳ با تأیید شورای نگهبان به شرکت ارتباطات داده‌ها تغییر نام یافت. در تابستان ۱۳۸۴ با توجه به توسعه اهداف و مأموریت‌های شرکت، نام آن به شرکت «فناوری اطلاعات» تغییر یافت.

همانگونه که در اساسنامه شرکت فناوری اطلاعات نیز آمده است هدف از تشکیل آن مدیریت، ساماندهی، ایجاد، توسعه، تأمین، نظارت، نگهداری و بهره‌برداری شبکه ارتباطات داده‌ها و ارائه خدمات ارزش افزوده آن به منظور تحقق طرح‌ها و برنامه‌های مصوب شرکت مخابرات ایران است.

موضوع فعالیت و وظایف شرکت:

- ۱- تهیه و تدوین طرح‌های جامع در زمینه شبکه ارتباطات داده‌ها بر اساس الزامات، نیازها، استانداردها و ضوابط.
- ۲- بازاریابی، تأسیس، توسعه، بهسازی، اجرا، نگهداری و بهره‌برداری و همچنین نظارت و مدیریت شبکه ارتباطات داده‌ها طبق استانداردهای ملی و بین‌المللی.
- ۳- تهیه و تصویب دستورالعمل‌ها، ضوابط، معیارها و استانداردهای فنی و تخصصی مورد نیاز در زمینه تأسیس، توسعه، نگهداری و بهره‌برداری از شبکه ارتباطات داده‌ها.
- ۴- عضویت در نهادها و انجمنهای تخصصی ملی و بین‌المللی و شرکت در کنفرانسهای مربوط به منظور کسب و تبادل اطلاعات تخصصی ارتباطات داده‌ها.
- ۵- مدیریت، برنامه‌ریزی و پیاده‌سازی آموزش‌های تخصصی خاص به منظور توسعه مهارتهای لازم.
- ۶- حمایت از گسترش حضور و مشارکت بخش غیردولتی در انجام پروژه‌ها و توسعه فناوری اطلاعات.
- ۷- فراهم کردن امکانات لازم جهت تأمین نیازها متقاضیان شبکه‌های خصوصی کلان.
- ۸- تأمین ارتباط بین‌الملل داده‌ها و همچنین فراهم کردن امکان ارتباطات داده‌ها در سطح کشورهای منطقه (آب منطقه).
- ۹- اقدام در جهت حفظ امنیت شبکه و حفاظت از حقوق مشترکان در چارچوب قوانین و مقررات کشور.

اهداف شرکت در برنامه پنجساله چهارم

- ۱- افزایش تعداد کاربران اینترنتی به ۲۳/۵ میلیون نفر (ضریب نفوذ ۳۰ درصد)
 - ۲- واگذاری نزدیک به ۱/۵ میلیون پورت DSL به مشترکین داخلی با همکاری بخش خصوصی
 - ۳- اتصال بیش از ۱۰ هزار روستا به شبکه جهانی اینترنت
 - ۴- تقویت شبکه در قسمت هسته مرکزی
 - ۵- فراهم کردن زمینه هر چه بیشتر ورود بخش خصوصی در صنعت IT کشور و ایجاد فضای رقابتی جهت ارائه سرویس بهتر برای کاربران
 - ۶- فراهم کردن زیرساختهای مناسب جهت فعالیت‌های IT
- در مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها مخابرات، پست و پست بانک دارای اداره بوده و حسب مورد وظایف مربوطه را عهده دار می‌باشند، دهیاران نیز برای پیگیری امور مربوط به هر کدام از طریق اداره شهرستان‌ها یا بخش اقدام می‌نمایند.

۱-۵- آشنایی با تشکیلات سازمان غله

هدف و وظایف اساسی

- تدارک، ذخیره سازی، توزیع، تنظیم، بازار غله کشور و هر گونه فعالیتهای بازرگانی، صنعتی، پژوهشی و خدماتی مربوط به آن، برنامه ریزی و اجرای برنامه‌های مصوب در جهت حمایت و کمک به تولید کنندگان و مصرف کنندگان غلات.
- تدارک غله مورد نیاز کشور از طریق خرید مازاد محصول تولید کنندگان غله داخلی و در صورت لزوم از خارج کشور به طور مستقیم یا توسط سایر دستگاه‌های دولتی با موافقت سازمان.
- حفظ و نگهداری کمی و کیفی و ذخیره سازی غله تدارک شده و فروش آن بر اساس ضوابط و آئین‌نامه‌های مربوط مصوب مجمع عمومی.
- فروش غله مازاد بر احتیاج کشور و صدور آن به خارج به طور مستقیم یا توسط سایر دستگاه‌های دولتی با موافقت سازمان.
- ایجاد مراکز خرید و توزیع غله در سطح کشور و همچنین اداره - خرید - احداث - اجاره کردن و یا اجاره دادن کارخانجات (نان ماشینی تولید آرد و نظایر آن) آزمایشگاهها - سیلوها و انبارها و هر گونه تأسیسات دیگر مربوط به امور غله.
- حمل و نقل و تخلیه و بارگیری غلات و سایر کالاهای مورد نیاز سازمان راساً یا به مباشرت و در صورت لزوم با استفاده از وسائل حمل و نقل موجود در کشور بر حسب آئین‌نامه‌ها و مقررات مربوط.
- تحصیل اعتبار و وام از مؤسسات و بانکها و همچنین پرداخت وام به اشخاص حقیقی با حقوقی به منظور نیل به اهداف سازمان بر طبق مقررات و آئین‌نامه‌های مربوط.
- ارائه خدمات پژوهشی و آزمایشگاهی به بخش دولتی و خصوصی با رعایت مقررات مربوط.
- نظارت بر تولید و توزیع کمی و کیفی آرد در سطح کشور اقدام به هر گونه عملیات دیگری که برای تأمین اهداف سازمان لازم تشخیص داده شود.

ارکان:

- مجمع عمومی
 - هیئت مدیره و مدیرعامل
 - بازرسی - حسابرسی
- وظایف یاد شده در استان‌ها و شهرستان‌ها توسط ادارات مربوط به مناطق توسط «شرکت غله و خدمات بازرگانی» انجام می‌شود.

با توجه به اینکه آرد، نان و گندم به عنوان کالاهای استراتژیک و مورد نیاز روزمره مردم و کالایی که دارای یارانه قابل توجهی از سوی دولت بوده و امور مربوطه در صلاحیت شرکت فوق می باشد. همکاری نزدیک دهیاران با آن شرکت اجتناب ناپذیر است. و دهیاران امور مربوطه را از ادارات مربوطه در شهرستان یا بخش پیگیری می کنند.

۱-۶- آشنایی با شرکت ملی گاز

اساسنامه شرکت ملی گاز ایران (مصوب ۱۳۵۶/۸/۲۵)

فصل اول - کلیات و سرمایه

ماده ۱- نام شرکت، شرکت ملی گاز ایران است که به موجب بند «الف» ماده (۵) اساسنامه شرکت ملی نفت ایران به صورت شرکت سهامی تشکیل می شود و شرکت فرعی شرکت ملی نفت ایران است.

ماده ۲- مرکز اصلی شرکت در تهران و شرکت می تواند شعب یا نمایندگی های برای اجرای عملیات خود در داخل و خارج کشور تأسیس کند.

ماده ۳- مدت شرکت نامحدود است.

فصل دوم - موضوع وظایف، حقوق و اختیارات شرکت

ماده ۵- موضوع شرکت عبارت است از:

الف - تهیه و به عمل آوردن انواع گاز من جمله گاز طبیعی، گاز مایع، گاز مایع و گاز مصنوعی و ایجاد وسائل و تأسیسات لازم برای نیل به این مقصود.

ب - مطالعه و تهیه و تنظیم و اجرای طرح های احداث خطوط لوله و شبکه های توزیع گاز طبیعی همچنین تهیه واحداث وسائل حمل و نقل و توزیع و ذخیره سازی انواع گاز و مشتقات آن.

ج - حفاظت و نگهداری و اداره عملیات مربوط به خطوط لوله و شبکه های توزیع گاز طبیعی و تأسیسات مربوط به انواع گاز و مشتقات آن.

د- حمل و نقل و توزیع و فروش انواع گاز و مشتقات آن.

ه- صدور انواع گاز و مشتقات آن به خارج از کشور و فروش آنها به منظور صادرات.

و- تنظیم مقررات مربوط به ایمنی و طرز استفاده از وسائل توزیع گاز و همچنین استانداردهای مربوط به صنعت گاز بر اساس استانداردهای ملی و بین المللی

ز- هرگونه اقدام دیگر مرتبط باصنعت گاز با موافقت مجمع عمومی.

ماده ۶- به منظور تأمین مقاصد و انجام عملیات مذکور در ماده (۵) این اساسنامه شرکت دارای حقوق و اختیارات زیر می باشد:

الف - مشارکت با مؤسسات و شرکت های ایرانی و یا خارجی واجد صلاحیت فنی و مالی برای به عمل آوردن و مایع کردن و پخش و فروش و حمل و نقل و صدور انواع گاز طبیعی و مشتقات آن طبق مقررات این اساسنامه و قوانین مربوط.

ب - ایجاد شرکت‌های فرعی و شرکت‌های وابسته و شعبه‌ها و نمایندگی‌ها در ایران و خارج از ایران با رعایت بند «الف» ماده (۵) اساسنامه شرکت ملی نفت ایران.

ج - انعقاد قرارداد با خریداران به منظور صدور و فروش و پخش و حمل و نقل انواع گاز و مشتقات آن.

تبصره ۱- قراردادهای مشارکت که به منظور تولید و پخش و حمل و نقل و صدور و فروش انواع گاز و مشتقات آن منعقد می‌شود پس از تصویب مجمع عمومی شرکت و با رعایت مقررات قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۲- در مورد هر قراردادی که در اجرای عملیات موضوع این ماده دولت نیز علاوه بر شرکت به عنوان طرف اول آن را امضا کند شرکت به عنوان نماینده دولت عمل خواهد کرد.

د- تصدی هر نوع عمل بازرگانی مربوط به تهیه و به عمل آوردن و صدور و فروش انواع گاز و مشتقات آن.

ه- دریافت وام یا اعتبار از مانع داخلی یا خارجی و اعطای وام یا اعتبار به اشخاص حقیقی یا حقوقی اعم از داخلی یا خارجی به منظور اجرای مقاصد شرکت با رعایت قوانین و مقررات مربوط. و- خرید و اجاره و تأسیس و تکمیل و توسعه و تعمیر و اداره کارخانه و دستگاه‌ها و تأسیسات و وسائلی که برای انجام مقاصد شرکت لازم باشد همچنین ایجاد و به کارانداختن راه آهن و یا بندر و انواع سرویس‌های مخابراتی با سیم و بی سیم و هواپیمایی و کشتیرانی در مواردی که عملیات شرکت ایجاد کند یا اجازه قبلی دولت.

ز- اقدام به هر گونه عملیات برای استفاده از زمین‌هایی که در اختیار شرکت است به منظور انجام مقاصد مذکور در این اساسنامه با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ح - شرکت می‌تواند در حوزه عملیات و برای مصارف خود در اراضی بایر متعلق به دولت یا بلامالک از آب و همچنین از هر نوع سنگ و خاک و شن و ماسه و سنگ گچ بدون پرداخت حقوقی دولتی با رعایت تبصره ماده ۷ این اساسنامه و قوانین و مقررات مربوط استفاده کند. اگر عمل شرکت برای استفاده از مواد مذکور موجب ضرر شخص ثالث شود شرکت باید خسارات را جبران کند ولی در هر صورت شخص ثالث نمی‌تواند مانع عملیات شرکت شود.

تبصره - شرکت می‌تواند با تصویب مجمع عمومی هر یک از شرکت‌های وابسته را به شرط این که مالکیت بیش از پنجاه درصد سهام آنها متعلق به شرکت باشد از معافیت‌ها و مزایای موضوع این ماده برخوردار کند.

ط - اقدام به انعقاد قراردادهای استخدام یا خدمات یا مشاوره با مؤسسات و اشخاص اعم از داخلی و خارجی.

ی - درخواست ثبت پروانه های اختراع و تملک حق اختراع با تراضی دارنده حق و تحصیل حق استفاده و هر گونه اطلاعات درباره اختراعات و طرح ها و طریقه های مربوط به صنعت گاز و صنایع وابسته به آن در حدود قوانین و مقررات مربوط.

ک - انجام برخی از عملیات شرکت در موارد مقتضی به وسیله نمایندگی ها با پیمانکاران.
ل - مقررات مواد (۱۲،۱۳،۱۴) اساسنامه شرکت ملی نفت ایران در مورد اراضی و اعیان مورد نیاز برای انجام عملیات شرکت نیز قابل اجرا است.

م - شرکت میتواند با تصویب مجمع عمومی بر حسب مصلحت و اقتضا در مورد بعضی از شرکت های فرعی و وابسته خود که در پخش و فروش انواع گاز و مشتقات آن فعالیت می کنند تا ۹۹ درصد سهام متعلق به خود را طبق قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی به کارکنان ایرانی شرکت و شرکت های مزبور یا ایرانیان دیگر به فروش برساند.

ماده ۷- مالیات بر درآمد شرکت و شرکت های فرعی و وابسته آن بر اساس نرخ و مقررات قانونی مربوط به مالیات بر درآمد شرکت های نفتی قابل وصول باشد جایز نخواهد بود. منافع شرکت و شرکت های فرعی و وابسته آن از فعالیتهای غیر مربوط به صنعت گاز مشمول مقررات عمومی مالیاتی کشور خواهد بود.

تبصره - حقوق و عوارضی که طبق قوانین از طریق مقامات دولتی یا محلی در ازای خدمات مورد درخواست شرکت یا شرکت های فرعی و وابسته آن و یا خدماتی که معمولاً برای عمومی انجام می شود مطالبه می شود از شرکت و شرکت های فرعی و وابسته آن نیز قابل وصول است.

ماده ۸- شرکت می تواند هزینه و تعهدات ارزی خود را در داخل و خارج کشور در حدود بودجه مصرف از درآمدهای ارزی خود پردازد. شرکت در اول هر سال موافقت مقامات قانونی مربوط را برای استفاده از اعتبارات ارزی سالانه خود یک جا تحصیل و صورت هزینه های ارزی را هر سه ماه یک مرتبه به مقامات مذکور و خزانه تسلیم خواهد کرد.

فصل سوم - ارکان شرکت

ماده ۹- شرکت دارای ارکان زیر می باشد:

۱- مجمع عمومی

۲- هیئت مدیره و مدیرعامل

۳- بازرسان

شرکت گاز در مراکز استان و شهرستان دارای اداره بوده و دهیاران برای پیگیری امور مربوط به آن شرکت و انجام وظایف مذکور از طریق ادارات شهرستان یا بخش اقدام می کنند.

۱-۷- آشنایی با تشکیلات میراث فرهنگی

با توجه به ادغام سازمان‌های مختلف و تغییر عنوان، ارکان و وظایف، سازمان‌های ایرانگردی و جهانگردی، میراث فرهنگی، صنایع دستی، گردشگری و... که آخرین عنوان به «سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری» به تصویب رسیده است و در حال حاضر اساسنامه و وظایف آنها در حال تدوین است و هنوز کامل و تصویب نشده است. لذا درج کامل وظایف و اهداف و ارکان سازمان جدید در این مبحث میسر نشد.

۱-۸- آشنایی با سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی

۱-۸-۱- سازمان بهزیستی

اهداف و وظایف اساسی سازمان بهزیستی: در جهت تحقق مفاد اصول ۲۱ و ۲۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور تأمین موجبات برنامه ریزی، هماهنگی، نظارت، ارزشیابی و تهیه معیارها و استانداردهای خدماتی و توسعه دامنه و اجرای برنامه‌های بهزیستی در زمینه حمایت از خانواده‌های بی سرپرست و نیازمند و ارائه خدمات مختلف به کودکان و تدارکات امکانات پیشگیری و درمانی و توانبخشی حرفه‌ای و اجتماعی معلولان جسمی و ذهنی و تجدید تربیت منحرفان اجتماعی و حمایت و نگهداری از کودکان و اطفال بی سرپرست و معلولان غیرقابل توانبخشی و سالمندان نیازمند و آموزش نیروی انسانی خدمات بهزیستی و توانبخشی و تأمین موجبات و تشویق جلب مشارکت و فعالیت گروه‌های داوطلب مؤسسات غیر دولتی، سازمان بهزیستی کشور تشکیل می‌شود.

تأمین و عرضه خدمات اجتماعی برای همه گروه‌های سنی و خانواده‌ها و افراد بی سرپرست و نیازمند از طریق ایجاد و تعمیم واحدهای مناسب در قالب شبکه‌های بهزیستی در سطح کشور با توجه به نیازهای محلی و منطقه‌ای.

- تأمین و عرضه خدمات مربوطه به معلولان جسمی، ذهنی و اجتماعی قابل توانبخشی و غیر قابل توانبخشی از طریق نگهداری و مراقبت از آنان در واحدهای مناسب در سطح ارگانهای مرکزی و استانی سازمان.

- بررسی مناطق نیازمند و عرضه خدمات بهزیستی و ارزیابی واحدهای اجرایی استانی و شهرستانی به منظور بسط و گسترش کمی و کیفی خدمات مربوط با رعایت شرایط محیط نیازهای هر منطقه با توجه به اولویت‌ها.

- تعیین و اعلام ضوابط و معیارهای صریح و روش اجرایی و کنترل عرضه خدمات بهزیستی جهت واحدهای تابعه و سایر مؤسسات خدمت دهنده غیر دولتی در چهارچوب وظایف سازمان.

- تعیین و پیشنهاد ضوابط و میزان حق سرانه عرضه خدمات بهزیستی توسط واحدهای استانی سازمان و سایر مؤسسات خدمت دهنده غیر دولتی و همچنین تعیین سهم خدمت گیران.

- ارائه آموزش‌های لازم به منظور آماده ساختن نیروی انسانی واحدهای تابعه زیربند و انجام پژوهش‌های لازم در زمینه عرضه خدمات بهزیستی.

- ارزیابی ادواری و دوره‌ای از زندگی افراد سرویس گیرنده از خدمات بهزیستی و آنهایی که از خدمات، بهزیستی بهره‌مند شده‌اند و استفاده از اطلاعات به دست آمده از بهبود کیفیت.

- تهیه طرح‌ها و برنامه‌های اجرایی کوتاه مدت و دراز مدت به منظور تأمین و عرضه خدمات بهزیستی به گروه‌های نیازمند.

- پرداخت‌های نقدی و غیرنقدی به گروه‌های نیازمند و کمک به تأمین حداقل هزینه زندگی آنان بر طبق مقررات و مصوبات مربوطه.

- تشویق و ترغیب مردم و افراد علاقمند جهت مشارکت‌های عمومی برای شرکت در فعالیتها و خدمات مراکز بهزیستی و ایجاد امکانات و شرایط لازم در این امور با استفاده از نیروی خودیاری مردم.

- ارائه خدمات بهزیستی مورد نیاز به روستاییان کشور.

- اجرای برنامه‌های پیشگیری از معلولیت‌ها و آسیب‌های اجتماعی در سطح کشور.

در خصوص ادارات تابعه محلی سازمان بهزیستی در قسمت مربوط به سازمان‌های تابعه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی توضیح داده شده است.

۱-۸-۲- کمیته امداد امام خمینی (ره)

اساسنامه کمیته امداد امام خمینی (ره) (مصوب ۱۳۶۶/۳/۲۰)

بسم الله الرحمن الرحيم

اعضای محترم شورای مرکزی کمیته امداد: شما آقایان از انقلابیون اول نهضت اسلامی بوده‌اید زندانها کشیده‌اید و زجرها دیده‌اید. امیدوارم برای هدف مقدسی که دارید که آن خدمت به محرومین جامعه است توفیق بیشتری داشته باشید. من برای شما دعا می‌کنم که در مقابل زحماتی که می‌کشید خداوند پاداش نیکویی به شما دهد. اساسنامه‌ای که تنظیم شده انشاء... موجب رضای خداوند است. (روح الله الموسوی الخمينی)

فصل اول - موضوع، هدف و تعاریف

ماده ۱- با تأییدات خداوند متعال و در ظل توجهات حضرت ولی عصر (عج) امام زمان ارواحنا له الفدا و عنایت خاصه و حکم تاریخی مقام معظم رهبری حضرت امام خمینی مدظله العالی در هفتم ربیع الثانی سال یکهزار و سیصد و نود و نه هجری قمری به منظور تحقق بخشیدن به اهداف عالی جمهوری اسلامی ایران و ولایت فقیه در حمایت و امداد به محرومان و مستضعفان بر مبنای این اساسنامه و مراعات قوانین جاری کشور جمهوری اسلامی ایران کمیته‌ای به نام «کمیته امداد امام خمینی (ره)» که در این اساسنامه امداد امام نامیده می‌شود تشکیل می‌شود.

ماده ۲- تشکیل، «امداد امام» نهادی انقلابی و مردمی و از نوع مؤسسات غیرانتفاعی و عام المنفعه می‌باشد.

ماده ۳- «امداد امام» برای مدت نامحدود از تاریخ صدور حکم پر برکت حضرت امام خمینی (ره) تشکیل می شود.

ماده ۴- مرکز اصلی «امداد امام» تهران می باشد و شورای مرکزی می تواند در همه نقاط کشور یا خارج از کشور شعبات یا نمایندگی ها و یا شاخه هایی را دایر کند.

ماده ۵- تابعیت «امداد امام» ایرانی است.

ماده ۶- وظایف «امداد امام» عبارت است از:

۱- ۶- تلاش در تحقق و بررسی و شناخت انواع محرومیت‌های مادی و معنوی افراد و خانواده‌های محروم و اقدام به رفع آنها در حد امکان.

۲- ۶- پرداخت مستمری، کمک‌های نقدی و جنسی به محرومان و فراهم آوردن امکانات لازم جهت خودکفا کردن افراد محروم و مستمند در حد توان.

۳- ۶- اعطای وام به خانواده‌های محروم جهت خودکفا شدن، درمان، کمک به تعمیر و تهیه مسکن، تحصیل، ازدواج، جهیزیه در حد توان.

۴- ۶- ایجاد بیمارستان، درمانگاه و داروخانه طبق ضوابط مربوطه جهت درمان بیماران بی بضاعت و محروم در حد توان.

۵- ۶- تهیه وسائل آموزشی و انجام خدمات فرهنگی و کمک‌های آموزشی برابر مقررات حتی المقدور.

۶- ۶- انجام هرگونه خدمت و برنامه مصوب با تخصیص اعتبار لازم آن با تصویب شورای مرکزی «امداد امام».

ماده ۷- منابع مالی «امداد امام»

۱- ۷- کمک‌های مستقیم مقام معظم رهبری مدظله العالی.

۲- ۷- اعتبارات و کمک‌های دولت جمهوری اسلامی ایران.

۳- ۷- کمک‌های مردمی و مؤسسات، نهادها و ارگانها.

۴- ۷- دریافت صدقات، نذورات، هدایا و غیره.

۵- ۷- درآمد حاصل از بخش‌ها و امور اقتصادی «امداد امام».

فصل دوم - دارایی «امداد امام»

ماده ۸- دارایی «امداد امام» تشکیل یافته از:

۱- ۸- اموال و املاکی که به دستور حضرت امام خمینی مدظله العالی از بنیاد مستضعفان به «امداد امام» واگذار شده است.

۲- ۸. اموال و املاک و دارایی‌های تبصره ۸۲ بودجه سال ۱۳۶۲ که طبق بند «د» تبصره ۱۱ بودجه سال ۱۳۶۵ و بند «ج» تبصره ۱۱ بودجه سال ۱۳۶۳ مجلس شورای اسلامی به «امداد امام» واگذار شده و می‌شود.

۳- ۸. اموال و املاکی که وسیله شخصیت‌های حقیقی و حقوقی به، امداد امام مستقل شده و می‌شود.

۴- ۸. املاک و مستحدثاتی که «امداد امام» از امکانات خود کمک‌های مردمی ایجاد یا تکمیل کرده و می‌کند.

تبصره - بدیهی است دارایی «امداد امام» متغیر بوده و بر اساس ثبت دارایی‌ها ارزشیابی و مشخص می‌شود.

ماده ۹- همه اموال و دارایی‌های «امداد امام» در اختیار ولی فقیه و مقام معظم رهبری است که شورای مرکزی کمیته «امداد امام» به نمایندگی از طرف معظم له حافظ و نگهدار آن می‌باشد.

تبصره - هرگونه نقل و انتقالات در سرمایه و دارایی‌ها و اموال و املاک و مؤسسات «امداد امام» وسیله شورای مرکزی «امداد امام» و یا هر شخصیت حقیقی و حقوقی که از طرف شورای مرکزی «امداد امام» مجاز شناخته شود انجام خواهد گرفت.

فصل سوم - ارکان «امداد امام»

ولایت فقیه، شورای مرکزی، سرپرستی، شورای استان و شورای شاخه ارکان امداد امام را تشکیل می‌دهند:

ماده ۱۰- ولایت فقیه «امداد امام» با حکم ولی فقیه مدظله العالی مشروعیت یافته و با رهکردها و تأیید ایشان ادامه خدمت می‌دهد.

تبصره - این رکن بالاترین مقام و مرتبه تصمیم‌گیری است که استمرار و یا انحلال «امداد امام» صرفاً در اختیار ولی فقیه مدظله العالی می‌باشد.

ماده ۱۱- شورای مرکزی «امداد امام» شورای مرکزی که پس از ولایت فقیه عالی‌ترین رکن «امداد امام» می‌باشد مسئولیت کلی کارها و امور «امداد امام» را عهده‌دار است و با تصویب اکثریت اعضا در مورد مسائل کلی در امور «امداد امام» تصمیم‌گیری خواهد کرد و تصمیمات متخذه قطعی و لازم‌الاجراء است.

ماده ۱۲- اعضاء شورای مرکزی «امداد امام» پنج نفر می‌باشند که با تأیید حضرت امام خمینی مدظله العالی ادامه خدمت می‌دهند.

تبصره - اسامی اعضاء شورای مرکزی عبارتند از: از حجت الاسلام و المسلمین حاج شیخ مهدی کروی، آقای حبیب الله عسگر اولادی، آقای حبیب الله شفیق، آقای ابوالفضل حاجی حیدری، آقای سیدرضا نیری.

۱۳۵۵- وظایف شورای مرکزی «امداد امام» عبارتند از:

- ۱- ۱۳- بررسی و تصمیم‌گیری کلی امور جاری «امداد امام» و تشکیل مجتمع اقتصادی به جهت سامان دادن به هستی اقتصادی «امداد امام».
 - ۲- ۱۳- انتخاب سرپرست قائم مقام بازرس یا بازرسین و تعیین هیئت مدیره مجتمع اقتصادی و مدیر عامل آن و صدور احکام آنها.
 - تبصره - قائم مقام توسط سرپرست به شورای مرکزی جهت تصویب معرفی می‌شود.
 - ۳- ۱۳- بررسی و تصویب سازمان و تشکیلات شرح وظایف و تعیین پستهای معاونت «امداد امام» و تأیید معاونان معرفی شده توسط سرپرستی.
 - ۴- ۱۳- بررسی و تصویب و بودجه سالانه «امداد امام».
 - ۵- ۱۳- تصویب آیین نامه‌های «امداد امام».
 - ۶- ۱۳- بررسی و تصویب گزارشات سالانه سرپرستی و عملکرد «امداد امام».
 - ۷- ۱۳- اخذ تصمیم نسبت به پیشنهادات سرپرستی جهت ایجاد و یا انحلال و ادغام دفاتر و شوراهای استان‌ها و شاخه‌های اصلی همچنین تأسیس یا انحلال شعب و نمایندگی‌ها در خارج از کشور.
 - ۸- ۱۳- اخذ تصمیم نسبت به دریافت وام یا اعتبار یا مشارکت و سرمایه‌گذاری در مؤسساتی که با طبع «امداد امام» سازگار می‌باشد.
 - ۹- ۱۳- تصویب سرمایه‌گذاری لازم برای تحقق طرح‌های مطالعاتی، فنی، اقتصادی، صنعتی، معدنی، بازرگانی و غیره.
 - ۱۰- ۱۳- بررسی و تصمیم‌گیری در مورد گزارشات بازرس یا بازرسان «امداد امام».
 - ۱۱- ۱۳- تعیین حقوق و مزایای اعضای شورای مرکزی، سرپرست، قائم مقام، معاونان و بازرسان شورای مرکزی.
 - ۱۲- ۱۳- تصویب صلاحیت و یا عدم صلاحیت اعضاء شورای استان و مسوول آن بنا به پیشنهاد سرپرستی.
- ۱۴- ۱۳- بازرسی و حسابرسی: شورای مرکزی واحدی را به عنوان بازرسی و حسابرسی برای بررسی نحوه اجرای مصوبات و آیین نامه‌های «امداد امام» جهت ارائه به شورای مرکزی خواهد داشت.
- تبصره - شرح وظایف بازرسی و حسابرسی به وسیله شورای مرکزی «امداد امام» معین خواهد شد.

ماده ۱۵- سرپرستی «امداد امام» سرپرست یکی از اعضای شورای مرکزی است که با تصویب اکثریت شورا برای مدت ۲ سال انتخاب می شود.

تبصره ۱- انتخاب مجدد سرپرست برای دفعات بعد بلامانع است.

تبصره ۲- شورای مرکزی می تواند در صورت ضرورت از غیر اعضای شورای مرکزی را به عنوان سرپرست انتخاب کند.

ماده ۱۶- سرپرست بالاترین مقام اجرایی «امداد امام» و مجری مصوبات شورای مرکزی است و همواره مسوول حسن انجام و اداره همه امور و هدایت و هماهنگی و انجام فعالیتها و حفظ حقوق و منافع، «امداد امام» بر طبق مفاد این اساسنامه و آیین نامه های مصوب شورای مرکزی بوده و ضمن پاسخگویی در مقابل شورای مرکزی عهده دار وظایف و اختیاراتی است که در شرح وظایف مصوب توسط شورای مرکزی ابلاغ شده باشد.

ماده ۱۷- قائم مقام «امداد امام» در غیاب سرپرست همه اختیارات او را خواهد داشت و همانند مقام سرپرستی پاسخگویی همه امور در مقابل شورای مرکزی خواهد بود.

ماده ۱۸- شورای استان «امداد امام» در هر یک از استان ها شورایی مرکب از ۵ تا ۷ نفر جهت تمرکز استانی و هماهنگی و رسیدگی به امور شاخه ها طبق شرح وظایفی که توسط شورای مرکزی به تصویب، می رسید تشکیل می شود.

ماده ۱۹- شورای شاخه «امداد امام» در هر شهر شورایی مرکب از ۳ یا ۵ نفر جهت رسیدگی به امور محرومان و ارائه خدمات ممکن طبق شرح وظایف ابلاغ شده تشکیل می شود.

ماده ۲۰- مجتمع اقتصادی: شورای مرکزی برای تمرکز و اداره شرکت ها، کارخانجات، مؤسسات صنعتی، معدنی، بازرگانی، کشاورزی و دامداری، املاک و مستغلات و ایجاد مؤسسات اقتصادی لازم واحدی به نام مجتمع اقتصادی تشکیل می دهد.

ماده ۲۱- مجتمع اقتصادی دارای هیئت مدیره ای مرکب از ۵ یا ۷ نفر خواهد بود که برای مدت دو سال وسیله شورای مرکزی «امداد امام» انتخاب می گردند و مسؤل کلیه امور مجتمع اقتصادی بوده و جریان امور را هدایت و نظارت و کنترل خواهند کرد.

تبصره ۱- دو نفر از اعضای هیئت مدیره مجتمع اقتصادی از اعضای شورای مرکزی «امداد امام» خواهند بود.

تبصره ۲- انتخاب مجدد اعضای هیئت مدیره برای دفعات بعد بلامانع است.

ماده ۲۲- هیئت مدیره از بین خود فردی را به عنوان مدیر عامل برای مدت ۲ سال جهت تصویب شورای مرکزی معرفی می کند.

تبصره ۱- در صورت ضرورت هیئت مدیره می تواند مدیر عامل را از غیر اعضاء هیئت مدیره به شورای مرکزی معرفی کند.

تبصره ۲- مدیر عامل مسئول همه امور اجرایی مجتمع اقتصادی بوده و در مقابل هیئت مدیره و شورای مرکزی پاسخگو خواهد بود.

تبصره ۳- شرح وظایف هیئت مدیره و مدیر عامل در اساسنامه مجتمع اقتصادی که به تصویب شورای مرکزی می رسد خواهد آمد.

ماده ۲۳- اسناد مالی «امداد امام» با امضاء سرپرست و یکی از اعضاء شورای مرکزی و مهر «امداد امام» صادر خواهد شد.

تبصره ۱- در صورت غیبت سرپرست اسناد مالی با دو امضاء شورای مرکزی و مهر «امداد امام» انجام خواهد شد.

تبصره ۲- اسناد مالی استانها و شهرستانها و واحدها با تفویض اختیار سرپرستی و تصویب شورای مرکزی انجام خواهد شد.

ماده ۲۴- «امداد امام» در تمام موارد رعایت حال محرومان و مستضعفان و جبهه همت خود قرار داده و باید بر اساس ضوابط شرعی و قانونی عمل کند.

ماده ۲۵- این اساسنامه متضمن بر ۲۵ ماده و ۱۵ تبصره و ۲۷ بند در تاریخ ۱۳۶۶/۳/۲۰ تنظیم و به توشیح مقام معظم رهبری حضرت امام خمینی مدظله العالی رسیده و اجازه فرمودند که اعضای شورای مرکزی برای ثبت و اجراء آن اقدام نمایند.

کمیته امداد امام خمینی (ره) در مراکز استانها و شهرستانها دارای دفاتری است که دهیاران با توجه به وظایف و مسئولیت های مذکور در اساسنامه فوق الذکر، از طریق کمیته امداد امام خمینی (ره) شهرستان یا بخش اقدام می نمایند.

۱-۹- آشنایی با سازمان ثبت احوال

سازمان ثبت احوال کشور در حال حاضر به صورت سازمانی با شخصیت حقوقی مستقل است که از لحاظ اداری، مالی، اجرائی و وظایف و مسئولیت‌هایی که به عهده دارد بر این استقلال متکی است. سازمان مذکور تابع وزارت کشور است و یک سازمان متمرکز محسوب می‌شود تمام ادارات ثبت احوال تابع اداره مرکزی بوده و ملزم به رعایت و اعمال قوانین و آئین نامه‌های مصوب در سطح کل کشور هستند. بدلیل حجم خدمات سجلی ارائه شده از سوی سازمان ثبت احوال کشور به آحاد مردم طبق آخرین بررسی‌ها این سازمان در حال حاضر پر مراجعه‌ترین سازمان دولتی است.

تاریخچه: در تاریخ اول (مهر) ۱۲۹۷ بنا به تصویب هیئت دولت، اداره سجل احوال در وزارت کشور تأسیس شد و از آن تاریخ، اولین بار در شهر تهران مأمورین شهرداری با تنظیم اسناد و توزیع شناسنامه، بین مردم مبادرت به ثبت وقایع چهارگانه در دفاتر مربوط کردند. قانون مصوب ۲۴ خرداد ۱۳۰۴ نیز مقرر کرد از تاریخ تأسیس اداره ثبت احوال در هر منطقه تمام اتباع ایران باید شناسنامه بگیرند و بدنبال آن وزارت کشور اداراتی بنام اداره سجل احوال در شهرستان‌ها دایر و شروع به صدور شناسنامه و ثبت وقایع مزبور کرد براساس قانون مصوب خرداد ۱۳۰۷ اداره کل آمار و ثبت احوال بنام اداره کل احصائیه و سجل احوال تابع وزارت کشور تأسیس و مستقلاً شروع بکار کرد بعد از آن نیز در تاریخ ۱۳۱۹ قانون و آئین نامه، تهیه و تدوین و پس از سیر مراحل قانونی به ثبت احوال ابلاغ و با عنوان اداره کل آمار و ثبت احوال تغییر نام یافت. در تیرماه سال ۱۳۵۵ قانون سازمان ثبت احوال کشور به تصویب رسید و فعالیت‌ها و شرح وظایف این سازمان در شکلی نوین آغاز و در سال ۱۳۶۳ توسط مجلس شورای اسلامی اصلاحاتی در پاره‌ای از موارد قانون مذکور به عمل آمد.

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - وظایف سازمان ثبت احوال کشور

- الف - ثبت ولادت و صدور شناسنامه.
- ب - ثبت واقعه فوت و صدور گواهی وفات.
- ج - تعویض شناسنامه‌های موجود در دست مردم.
- د - ثبت ازدواج و طلاق و نقل تحولات.
- هـ - صدور گواهی ولادت برای اتباع خارجی.
- و - تنظیم دفاتر ثبت کل جمع‌آوری و تهیه کل وقایع و نام خانوادگی.
- ز - جمع‌آوری و تهیه آمار انسانی سراسر کشور و انتشار آن.

ح - وظایف مقرر دیگری که طبق قانون به عهده سازمان گذاشته شده است (اصلاحی ۶۳/۱۰/۱۸).

ماده ۲- برای مطالعه و پیشنهاد روش های فنی و اظهار نظر درباره اصلاح یا تغییر فرمها و نمونه های سجلی و آماری و نحوه جمع آوری و انتشار آنها و تهیه دستورالعمل ها و روش های فنی سجلی و طرز جمع آوری اوراق باطله و تنظیم و نگهداری و حفاظت اسناد و مدارک سجلی در مرکز سازمان ثبت احوال کشور شورائی به نام شورای عالی ثبت احوال تشکیل می شود. اعضای شورای عالی ثبت احوال عبارت خواهند بود از رئیس سازمان ثبت احوال کشور یا قائم مقام او و یک نفر از استادان دانشکده حقوق به انتخاب رئیس دانشگاه تهران و یک نفر از قضات دادگستری با انتخاب وزیر دادگستری و یک نفر از کارمندان مطلع ثبت احوال به انتخاب رئیس سازمان ثبت احوال و کننده مرکز آمار ایران، ریاست شورا با معاون وزارت کشور و رئیس سازمان ثبت احوال کشور یا قائم مقام او است و رأی اکثریت لازم الاجرا خواهد بود.

تبصره - نحوه جمع آوری و انتشار آمار انسانی و تهیه نمونه های مربوط به پیشنهاد سازمان ثبت احوال کشور پس از جلب نظر مرکز آمار ایران و تصویب شورای عالی ثبت احوال تعیین خواهد شد.

ماده ۳- در مقر هر اداره ثبت احوال هیئتی به نام هیئت حل اختلاف مرکب از رئیس اداره ثبت احوال و مسوول بایگانی یا معاونین و یا کنندگان آنان و یکی از کارمندان مطلع اداره مزبور به انتخاب رییس اداره ثبت احوال استان تشکیل می شود وظایف هیئت حل اختلاف به قرار زیر است:

۱- تصحیح هر نوع اشتباه در تحریر مندرجات دفتر ثبت کل وقایع و وفات بعد از امضاء سند و قبل از تسلیم شناسنامه و گواهی ولادت یا وفات و تکمیل سند از نظر مشخصاتی که نامعلوم بوده است مندرج در ماده ۲۹ این قانون.

۲- رفع اشتباهات ناشی از تحریر ضمن ثبت وقایع یا نقل مندرجات اسناد و اعلامیه ها و مدارک به دفاتر ثبت کل وقایع و سایر دفاتر.

۳- ابطال اسناد و شناسنامه هایی که بیگانگان مورد استفاده قرار داده اند و طبق ماده ۴۴ اعلام می شود.

۴- ابطال اسناد مکرر و یا موهوم و تصحیح اشتباه در ثبت جنس صاحب سند و تغییر نام های ممنوع.

۵- حذف کلمات زاید، غیر ضروری و یا ناشی از اشتباه در اسناد سجلی اشخاص، ترتیب تقاضا و گردش کار دفاتر هیئت‌ها و نحوه رسیدگی و ابلاغ تصمیمات در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره - تصحیح هر نوع اشتباه در تحریر مندرجات دفتر ثبت کل وقایع و وفات اگر قبل از امضاء باشد با توضیح مراتب در حاشیه سند به عمل می‌آید و امضاء کنندگان سند ذیل توضیح را امضاء خواهند کرد (اصلاحی ۶۳/۱۰/۱۸).

ماده ۴- رسیدگی به شکایات اشخاص ذینفع از تصمیمات هیئت حل اختلاف و همچنین رسیدگی به سایر دعاوی راجع به اسناد ثبت احوال با دادگاه شهرستان یا دادگاه بخش مستقل محل اقامت خواهان به عمل می‌آید و رای دادگاه فقط پژوهش پذیر است.

مهلت شکایت از تصمیم هیئت حل اختلاف ده روز از تاریخ ابلاغ است.

تبصره - هرگاه سند ثبت احوال در ایران تنظیم شده و ذینفع مقیم خارج از کشور باشد رسیدگی با دادگاه محل صدور سند و اگر محل تنظیم سند و اقامت خواهان هر دو در خارج از کشور با دادگاه شهرستان تهران خواهد بود.

ماده ۵- سازمان ثبت احوال کشور در اجرای وظایفی که بر عهده دارد می‌تواند از وجود کارکنان سازمان‌های دولتی و ارگانها و نهادهای انقلاب اسلامی موجود در محل استفاده کند.

تبصره ۱- مأموران دولت و کارکنان بیمارستانها و گورستانها مکلفند با سازمان ثبت احوال کشور در اجرای وظایف قانونی همکاری کنند.

تبصره ۲- نحوه استفاده از خدمات افراد و سازمان‌ها و ارگانها و نهادها به موجب آیین نامه اجرایی این قانون خواهد بود (اصلاحی ۶۳/۱۰/۱۸).

ماده ۶- اعلام کننده یا مأمور ثبت احوال کسی است که از طرف سازمان ثبت احوال کشور و یا ادارات تابعه برای ثبت وقایع یا دریافت اطلاعات منصوب شده باشد.

تبصره ۱- اعلام کننده کسی است که مکلف به اعلام واقعه است و می‌تواند به شخص دیگری رسماً و کالت دهد تا از طرف او واقعه را اعلام کند.

تبصره ۲- گواه از لحاظ این قانون کسی است که صحت اظهارات اعلام کننده را گواهی می‌کند.

ماده ۷- سن گواه و اعلام کننده نباید کمتر از ۱۸ سال تمام باشد.

پدر و مادری که قبل از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام ازدواج کرده اند می‌توانند ولادت یا وفات فرزند خود را اعلام کنند.

ماده ۸- دفتر ثبت کل وقایع و وفات و شناسنامه و گواهی ولادت و اعلامیه ها و اطلاعیه ها و دفاتر ثبت کل وقایع و نام خانوادگی از اسناد رسمی است و تا زمانی که به موجب تصمیم هیئت حل اختلاف با رای دادگاه بر حسب مورد تصحیح یا باطل نشده به قوت خود باقی است (اصلاحی ۶۳/۱۰/۱۸).

ماده ۹- رونوشت یا فتوکپی شناسنامه یا گواهی ولادت مراجعین به ادارات و مؤسسات دولتی و شهرداری و بخش خصوصی که برای انجام مراجعات آنها ضرورت دارد مستقیماً توسط آن مراجع تهیه خواهد شد (اصلاحی ۶۳/۱۰/۱۸).

فصل دوم - اسناد و مدارک ثبت احوال

ماده ۱۰- وقایع حیاتی هر فرد (ولادت، ازدواج، طلاق، رجوع، بذل مدت وفات) در دفاتری به شرح زیر به ثبت می‌رسد.

الف - دفتر ثبت کل وقایع - که در آن بدواً ولادت هر فرد ثبت و وقایع مربوط به ازدواج، طلاق، رجوع و بذل مدت و وفات همسر، ولادت و وفات اولاد و وفات صاحب سند از روی مندرجات اعلامیه ها و مدارک در آن ثبت می‌شود.

ب - دفتر ثبت وفات - که در آن واقعه مربوط به وفات هر فرد به ثبت می‌رسد (اصلاحی ۶۳/۱۰/۱۸).

تبصره ۱- صفحات دفتر ثبت کل وقایع باید شماره گذاری شود و با تعیین تعداد کل صفحات، نخ کشی و سرب و منگنه شده و به امضاء دادستان یا نماینده او برسد.

تبصره ۲- دفتر ثبت کل وقایع هر سال پس از انقضای مدت صدو بیست سال از جریان خارج و به بایگانی راکد منتقل می‌شود.

تبصره ۳- هر گاه اسناد یا دفاتر از بین برود در صورت وجود سابقه از روی سوابق و در صورت نبودن سابقه با دعوت صاحبان اسناد به وسیله آگهی طبق مدارک موجود در دست آنان پس از رسیدگی دفاتر یا اسناد معدوم تجدید می‌شود.

ماده ۱۱- دفتر ثبت کل وقایع و وفات پس از ثبت باید به امضاء اعلام کننده و گواهان و مأمور یا کننده ثبت احوال برسد و مهر شود و در صورت وجود گواهی ماما یا پزشک نیازی به گواهان نخواهد بود. پس از تکمیل و امضاء اسناد مزبور تصحیح یا تغییر مندرجات آن منحصرأً به موجب مقررات این قانون خواهد بود (اصلاحی ۶۳/۱۰/۱۸).

سازمان ثبت احوال از سازمان های تابعه وزارت کشور است که در مراکز استان ها دارای «اداره کل ثبت احوال» و در شهرستان ها دارای «اداره ثبت احوال شهرستان» می باشد، دهیاران امور مربوطه را از طریق اداره شهرستان یا بخش پیگیری می کنند.

۱-۱۰- آشنایی با تشکیلات بنیاد مسکن

اساسنامه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی (مصوب ۱۳۶۶/۹/۱۷)

فصل اول - تعریف و هدف

ماده ۱: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی که در این اساسنامه اختصاراً بنیاد نامیده می‌شود نهاد انقلاب اسلامی است که بر اساس فرمان ۲۱ فروردین ۱۳۵۸ رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) به منظور تأمین مسکن محرومان به ویژه روستاییان در چار چوب سیاست ها و برنامه‌های دولت تشکیل شده است.

فصل دوم - وظایف

ماده ۲: مطالعه و بررسی در زمینه تشخیص و تعیین نیازمندی‌های مسکن محرومان اعم از روستایی و شهری و فراهم آوردن موجبات اجرای آن با مشارکت، همکاری، خودیاری مردم و دستگاه‌های مختلف.

ماده ۳: تهیه طرح مجتمع‌های زیستی و واحدهای مسکونی ارزان قیمت و اجرای آنها به طور مستقیم یا با مشارکت مردم با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط در روستا و شهر.

تبصره: دولت موظف است در اجرای پروژه‌ها و طرح‌های مسکونی خود به غیر از خانه‌های سازمانی شهری اولویت را به بنیاد بدهد.

ماده ۴: تهیه زمین مورد نیاز طرح‌ها و پروژه‌های بنیاد و آماده‌سازی آنها.

تبصره ۱: دولت و بنیاد مستضعفان مکلفند زمین‌های مناسب خود را جهت اجرای طرح‌های مسکونی مصوب شورای مرکزی بنیاد به استثنای هزینه‌های خرید و آماده‌سازی (قیمت تمام شده برای دولت) به طور رایگان و قطعی به بنیاد واگذار کند.

تبصره ۲: اشخاص حقیقی و حقوقی می‌توانند زمین‌های ملکی خود را به بنیاد هبه نمایند و قانون زمین شهری مانع این امر نخواهد بود.

تبصره ۳: هیئت هفت نفره واگذاری زمین و سازمان جنگل‌ها و مراتع مکلفند زمین‌های دولتی مناسب را جهت واگذاری و اجرای طرح‌های مسکن روستایی پس از اعلام نیاز بنیاد به شرط نداشتن کاربری کشاورزی در اختیار بنیاد قرار دهند.

تبصره ۴: دولت موظف است نسبت به تأمین آب و برق، راه، مدرسه، درمانگاه و دیگر نیازمندی‌های عمومی این طرح‌ها از طریق وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط اقدام لازم به عمل آورد.

ماده ۵: کمک در جهت تأمین مصالح ساختمانی کشور از طریق تولید، تهیه، توزیع.

تبصره ۱: وزارتخانه‌های صنایع و معادن و فلزات موظفند در مورد صدور موافقتنامه‌های اصولی و اجازه بهره‌برداری از معادن با اولویت برای بنیاد اقدام کرده و بنیاد از شمول محدودیت‌های ماده ۳۸ قانون معادن مصوب ۱۳۶۲/۳/۱ مستثنی است.

تبصره ۲: دولت موظف است سهمیه لازم از مصالح ساختمانی و ماشین‌آلات مورد نیاز را در اختیار بنیاد قرار دهد.

تبصره ۳: بنیاد مستضعفان مکلف است کارگاه‌ها و کارخانجات تولید شن و ماسه، مصنوعات بتنی و سیمانی، آجر گچ و آهک خود را در حد نیاز به بنیاد واگذار کند.

ماده ۶: نظارت بر پرداخت و مصرف وام‌های قرض‌الحسنه مسکن روستایی و ارزان قیمت شهری که از محل منابع مالی و سیستم بانکی کشور تأمین می‌شود.

تبصره: دولت موظف است در اجرای این ماده اعتبارات لازم را به صورت قرض‌الحسنه تأمین کند.

ماده ۷: تهیه طرح‌های هادی و اصلاح معابر در روستا، با هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط و اجرای آن با مشارکت مردم از محل اعتبارات مصوب واگذاری دولت.

ماده ۸: تهیه و ارائه طرح‌های لازم برای بازسازی و نوسازی مناطق مسکونی روستایی آسیب دیده در اثر جنگ، سیل، زلزله و سایر سوانح طبیعی و اجرای آنها با مشارکت مردم و هماهنگی با سازمان‌ها و ارگان‌های ذی‌ربط.

تبصره: دولت موظف است اجرای طرح‌های موضوع این ماده را همراه با اعتبارات مربوطه با رعایت اولویت به بنیاد واگذار کند.

فصل سوم - ارکان

ماده ۹: ارکان بنیاد عبارتند از:

الف - شورای مرکزی

ب - سرپرست

ج - بازرسان

ماده ۱۰: شورای مرکزی به عنوان عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری بنیاد دارای پنج نفر عضو به ترتیب ذیل است:

الف - یک نفر روحانی (نماینده مقام معظم رهبری در صورت تعیین).

ب - نماینده دولت (وزیر مسکن و شهرسازی)

ج - سه نفر از مهندسين و کارشناسان ساختمان و شهرسازی به انتخاب دو نفر فوق‌الذکر

تبصره: اعضاء شورا از بین خود یک نفر را به عنوان ریاست شورا انتخاب می‌کند.

ماده ۱۱: روحانی عضو شورای مرکزی علاوه بر وظایف عضویت در شورا مسئولیت انطباق فعالیت‌های بنیاد با موازین شرعی را خواهد داشت.

تبصره: روحانی عضو شورا مؤظف است در مواردی که اجرای هر قسمت از مواد این قانون که نیاز به اذن ولی فقیه دارد موضوع را از محضر معظم له استعلام کند.

ماده ۱۲: وزیر مسکن و شهرسازی به عنوان نماینده دولت علاوه بر وظایف عضویت در شورا، پاسخگوی مجلس در حدود اختیارات خواهد بود.

ماده ۱۳: یکی از اعضای شورای مرکزی به عنوان سرپرست و بالاترین مقام اجرایی بنیاد، چهار سال توسط شورای مرکزی انتخاب و با حکم ریاست آن منصوب خواهد شد و انتخاب مجدد وی بلامانع است.

تبصره: شورای مرکزی می‌تواند سرپرست بنیاد را با حداقل ۳ رای عزل کند.

ماده ۱۴: دو نفر بازرس از بین کارشناسان ذیصلاح توسط شورای مرکزی برای مدت یک سال انتخاب خواهد شد و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

فصل چهارم - مقررات مالی و عمومی

ماده ۱۵: بودجه، امکانات و منابع مالی بنیاد عبارتند از:

- حساب ۱۰۰ حضرت امام (ره).
- کمک‌های نقدی و غیر نقدی از قبیل زمین، مستغلات، مصالح ساختمانی و غیره که از طرف مردم، دولت و سایر نهادها و دستگاه‌ها به بنیاد واگذار می‌شود.
- کمک‌های بلاعوض بنیاد مستضعفان صرفاً برای تأمین مسکن فقرا و محرومان صرف می‌شود و بنیاد مسکن گزارش فعالیت‌های انجام شده از محل اعتبارات فوق را به صورت سالانه به بنیاد مستضعفان ارسال می‌کند.

تبصره: وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است کمک‌های موضوع بندهای ۱ و ۲ و ۳ این ماده را به عنوان هزینه‌های قابل قبول مودیان محسوب کند.

- کمک‌های دولت که در بودجه سالیانه کل کشور منظور می‌شود.

- در آمد حاصل از فروش مصالح تولیدی کارگاه‌ها و کارخانجات متعلق به بنیاد و توزیع مصالح ساختمانی و ارائه خدمات فنی.

ماده ۱۶: بنیاد از پرداخت مالیات بر در آمد و عواید حاصل از مشارکت و مالیات سهم سود و در شرکت‌های وابسته معاف است.

ماده ۱۷: بنیاد دارای شخصیت حقوقی بوده و نمایندگی قانونی با سرپرست بنیاد است و می‌تواند برای طرح دعاوی و شکایات یا برای هر اقدام قانونی دیگر، نماینده و یا وکیل قضائی، اداری، انتظامی و ثبتی معرفی کند.

تبصره: بنیاد از پرداخت هزینه‌های دادرسی در تمام مراجع قضائی معاف است.

ماده ۱۸: بنیاد در هر جهت انجام وظایف خود می‌تواند در استان‌ها، شهرستان‌ها، بخش‌های کشور دارای شعب و نمایندگی باشد.

ماده ۱۹: آئین نامه اجرایی این قانون توسط شورای مرکزی تهیه و به تصویب وزیر مسکن و شهرسازی خواهد رسید.

ماده ۲۰: از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون همه قوانین مغایر با آن ملغی می‌شود. اساسنامه فوق مشتمل بر بیست ماده و پانزده تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه هفدهم آذر ماه یک هزار و سیصد و شصت و شش مجلس اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۶/۱۰/۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. بنیاد مسکن در بحث طرح‌های توسعه روستایی مهمترین نهاد مربوط به دهیاران است، به همین منظور در فصول مختلف این مجموعه و از زوایای مختلف در این زمینه بحث شده است، این نهاد دارای اداره کل در مراکز استانها و اداره در شهرستان‌ها است و دهیاران در خصوص وظایف مربوطه، از طریق بنیاد مسکن انقلاب اسلامی شهرستان یا بخش اقدام می‌کنند.

۱-۱۱- آشنایی با تشکیلات نیروی انتظامی

قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

ماده ۱: از تاریخ تصویب این قانون وزارت کشور مکلف است نیروهای انتظامی موجود (شهربانی، کمیته و ژاندارمری) را حداکثر ظرف مدت یک سال ادغام کند و سازمانی تحت عنوان نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تشکیل دهد.

تبصره: از تاریخ تصویب این قانون نیروهای مسلحی که در جهت امور انتظامی در ارتباط با قوه قضائیه وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و نهادها و مؤسسات مختلف فعالیت می‌کنند در نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ادغام می‌گردند و از طریق وزارت کشور و نیروی انتظامی تحت امر آن واحدها قرار خواهند گرفت.

ماده ۲: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران سازمانی است مسلح در تابعیت فرماندهی کل قوا و وابسته به وزارت کشور.

تبصره: فرماندهی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران از طرف فرمانده کل قوا منصوب می‌شود.

ماده ۳: هدف از تشکیل نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و فردی و نگهبانی و پاسداری از دستاوردهای انقلاب اسلامی در چهارچوب این قانون در قلمرو کشور جمهوری اسلامی ایران است.

ماده ۴: مأموریت و وظایف نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران عبارت است از:

۱- استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و فردی.

۲- مقابله و مبارزه قاطع و مستمر با هر گونه خرابکاری، تروریسم، شورش و عوامل و حرکت‌هایی که مخل امنیت کشور باشد، با همکاری وزارت اطلاعات.

تبصره: کیفیت و نحوه همکاری را شورای امنیت کشور تعیین می‌کند.

۳- تأمین امنیت برای برگزاری اجتماعات، تشکله‌ها، راهپیمایی‌ها و فعالیت‌های قانونی و مجاز و ممانعت و جلوگیری از هر گونه تشکل و راهپیمایی و اجتماع غیر مجاز و مقابله با اغتشاش، بی‌نظمی و فعالیت‌های غیر مجاز.

۴- اقدام لازم در زمینه کسب اخبار و اطلاعات در محدوده وظایف محوله و همکاری با سایر سازمان‌ها و یگانهای اطلاعاتی کشور در حدود وظایف آنها.

تبصره ۱: جمع‌آوری اخبار و اطلاعات مربوط به مسائل سیاسی، امنیتی و پیگیری اطلاعاتی آن به عهده وزارت اطلاعات است. چنانچه نیروی انتظامی در حین انجام وظایف محوله به این قبیل اخبار و اطلاعات دسترسی پیدا کند، مکلف است ضمن کسب و جمع‌آوری، آنها را سریعاً در اختیار وزارت

اطلاعات قرار دهد. وزارت مذکور موظف است اخبار و اطلاعات مورد نیاز و مرتبط با وظایف نیروی انتظامی را به موقع در اختیار آن نیرو بگذارد.

تبصره ۲: پیگیری اطلاعاتی مواردی از جرائم اجتماعی که با امنیت ملی مرتبط بوده یا قسمتی از یک توطئه یا فعالیت‌های پنهانی با هدف براندازی را تشکیل دهد، با هدایت متمرکز وزارت اطلاعات و همکاری نیروی انتظامی انجام خواهد شد.

تبصره ۳: نیروی انتظامی مکلف است، پرسنل انتظامی مورد نیاز جهت تأمین اهداف اطلاعاتی (کسب و جمع‌آوری) وزارت اطلاعات را در صورت درخواست در کنترل عملیاتی آن وزارت قرار دهد. کیفیت همکاری و نحوه تأمین پرسنل مورد نظر را شورای امنیت کشور معین خواهد کرد.

۵- حراست از اماکن، تأسیسات، تجهیزات و تسهیلات طبقه بندی شده غیر نظامی و حفظ حریم آنها به استثنا موارد حساس و حیاتی به تشخیص شورای عالی امنیت ملی، که به عهده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خواهد بود.

۶- حفاظت از مسئولین و شخصیت‌های داخلی و خارجی در سراسر کشور به استثنا داخل پادگانها و تأسیسات نظامی، مگر در مواردی که بنا به تشخیص شورای عالی امنیت ملی اصل انقلاب و یا دستاوردهای آن در معرض خطر باشد که به عهده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خواهد بود.

۷- جمع‌آوری سلاح و مهمات و تجهیزات غیر مجاز و صدور پروانه نگهداری و حمل سلاح شخصی و نظارت بر نگهداری و مصرف مجاز مواد ناربه با هماهنگی وزارت اطلاعات برابر طرح‌های مصوب شورای امنیت کشور.

۸- انجام وظایفی که بر طبق قانون به عنوان ضابطه قوه قضائیه به عهده نیروی انتظامی محول است از قبیل:

- الف - مبارزه با مواد مخدر.
- ب - مبارزه با قاچاق.
- ج - مبارزه با منکرات و فساد.
- د - پیشگیری از وقوع جرم.
- ه - کشف جرایم.
- و - بازرسی و تحقیق.
- ز - حفظ آثار و دلایل جرم.
- ح - دستگیری متهمین و مجرمین و جلوگیری از فرار و اختفا آنها.

ط - اجرا و ابلاغ احکام قضایی.

۹- انجام امور مربوط به تشخیص هویت و کشف علمی جرایم.

۱۰- مراقبت و کنترل از مرزهای جمهوری اسلامی ایران، اجرای معاهدات و پروتکل‌های مصوبه مرزی و استیفای حقوق دولت و اتباع مرزنشین جمهوری اسلامی ایران در مرزها و محدوده انحصاری اقتصادی دریاها.

۱۱- اجرای قوانین و مقررات مربوط به گذرنامه (بجز گذرنامه سیاسی و خدمت) و ورود و اقامت اتباع خارجی (با هماهنگی وزارت امور خارجه در مورد اتباع خارجی تحت پوشش دیپلماتیک) با هماهنگی وزارت اطلاعات (در مورد ورود و خروج و اقامت اتباع خارجی و صدور گذرنامه).

۱۲- اجرای قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی و امور توزیع و حفظ حریم راه‌های کشور.

تبصره ۱: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مؤلف است تمام امور راهنمایی و رانندگی شهر تهران را برابر با سیاست‌ها و برنامه‌های شهرداری شهر تهران و در چهارچوب قانون به اجرا درآورد. تأمین تمام تجهیزات و تأسیسات و بودجه و امکانات مورد نیاز اداره راهنمایی و رانندگی (به استثنای حقوق و مزایای پرسنل و تجهیزات مخابراتی و سلاح و مهمات) برعهده شهرداری شهر تهران است. تمام امکانات و تجهیزات موجود اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران عیناً در این اداره باقی خواهد ماند.

تبصره ۲: اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران عنداللزوم در زمینه برقراری امنیت برابر با ابلاغیه‌های نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ناجا) انجام وظیفه می‌کند.

تبصره ۳: چگونگی اجرای این قانون از جمله نحوه عزل و نصب رییس اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران با رعایت اصل یکصد و دهم (۱۱۰) قانون اساسی (به استثنای موارد مربوط به امور امنیتی و انتظامی که به تصویب فرماندهی کل قوای رسد) مطابق با آیین نامه ای است که حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط وزارت کشور با هماهنگی و همکاری ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۱۳- اجرای قوانین و مقررات وظیفه عمومی.

۱۴- نظارت بر اماکن عمومی و انجام سایر امور مربوط به اماکن مذکور برابر مقررات مصوب.

۱۵- همکاری با سایر نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در مواقع لزوم و بنا به دستور. **تبصره:** نیروی انتظامی با هماهنگی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در مواقع لزوم می‌تواند از نیروهای مقاومت بسیج استفاده کنند.

- ۱۶- همکاری با دبیرخانه پلیس بین الملل (اینترپل).
- ۱۷- همکاری با وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت، بانکها و شهرداری‌ها در حدود قوانین و مقررات مربوط.
- ۱۸- همکاری با سازمان‌های ذیربط در جهت ایجاد و توسعه زمینه‌های فرهنگی لازم به منظور کاهش جرائم و تخلفات و تسهیل وظایف محوله.
- ۱۹- انجام امور امدادی و مردم یاری در مواقع ضروری ضمن هماهنگی با مراجع ذیربط.
- ۲۰- سازماندهی، تجهیز، آموزش یگانهای انتظامی و آماده کردن آنها جهت اجرای مأموریت‌های محوله.
- ۲۱- تأمین و حفاظت تأسیسات، سربازخانه‌ها و قرارگاه‌های مربوط.
- ۲۲- تأمین دفاع هوایی تأسیسات و نقاط حساس مربوط، در حد برد سلاح ضد هوایی سازمانی، با هماهنگی و کنترل عملیاتی نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران.
- ۲۳- تأمین نیازهای پزشکی پرسنل و اداره بیمارستانها و درمانگاههای مربوط.
- ۲۴- تهیه طرح نیازمندیهای لجستیکی و اقدام در جهت تهیه و خرید اقلام و خدماتی که از سوی فرماندهی کل نیروهای مسلح به عهده نیروی انتظامی واگذار می‌شود. همچنین اقدام جهت خرید املاک و احداث تأسیسات مورد نیاز برابر طرح‌های مصوب.
- ۲۵- تلاش مداوم و مستمر در جهت حفظ و صیانت سازمان در زمینه‌های امنیتی.
- ۲۶- تلاش مداوم و مستمر در جهت حاکمیت کامل فرهنگ و ضوابط اسلامی در نیروی انتظامی.
- تبصره: وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح وظایف قانونی خود را که در مقابل نیروهای انتظامی داشته است همچنان در قبال نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به عهده خواهد داشت. همچنین خریدهای خارجی اقلام دفاعی از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح انجام خواهد پذیرفت.
- ماده ۵: در اجرای بندهای ۲۵ و ۲۶ ماده ۴ این قانون، سازمان‌هایی با سلسله مراتب مستقل و متمرکز به ترتیب به نام «سازمان حفاظت اطلاعات» و سازمان «عقیدتی سیاسی» از ادغام سازمان‌های مشابه موجود در نیروی انتظامی تشکیل می‌شود.
- تبصره ۱: این سازمان‌ها وظایف و مأموریت‌های سازمان‌های هم‌نام خود را بر اساس قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران عهده‌دار خواهند بود.

تبصره ۲: روسای سازمان‌های عقیدتی، سیاسی و حفاظت اطلاعات از سوی مقام فرماندهی کل نیروهای مسلح منصوب می‌گردند.

ماده ۶: وزارت کشور مؤظف است ظرف ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون لایحه مربوط به ضوابط استخدام و حقوق و مزایا و ترفیع پرسنل را تهیه و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند و تا زمان تصویب، قوانین و مقررات فعلی جاری است.

ماده ۷: شرایط عضویت:

الف - اعتقاد و التزام به مبانی و احکام اسلام و نظام جمهوری اسلامی و رعایت اخلاق اسلامی.

ب - عدم عضویت یا وابستگی به احزاب، گروهک‌ها یا سازمان‌های سیاسی.

ج - عدم همکاری موثر با رژیم طاغوت یا مباشرت در تثبیت آن.

د - عدم سوء سابقه و برخورداری از حسن شهرت.

ماده ۸: طرح سازمان و تشکیلات این نیرو توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب فرمانده کل قوا خواهد رسید.

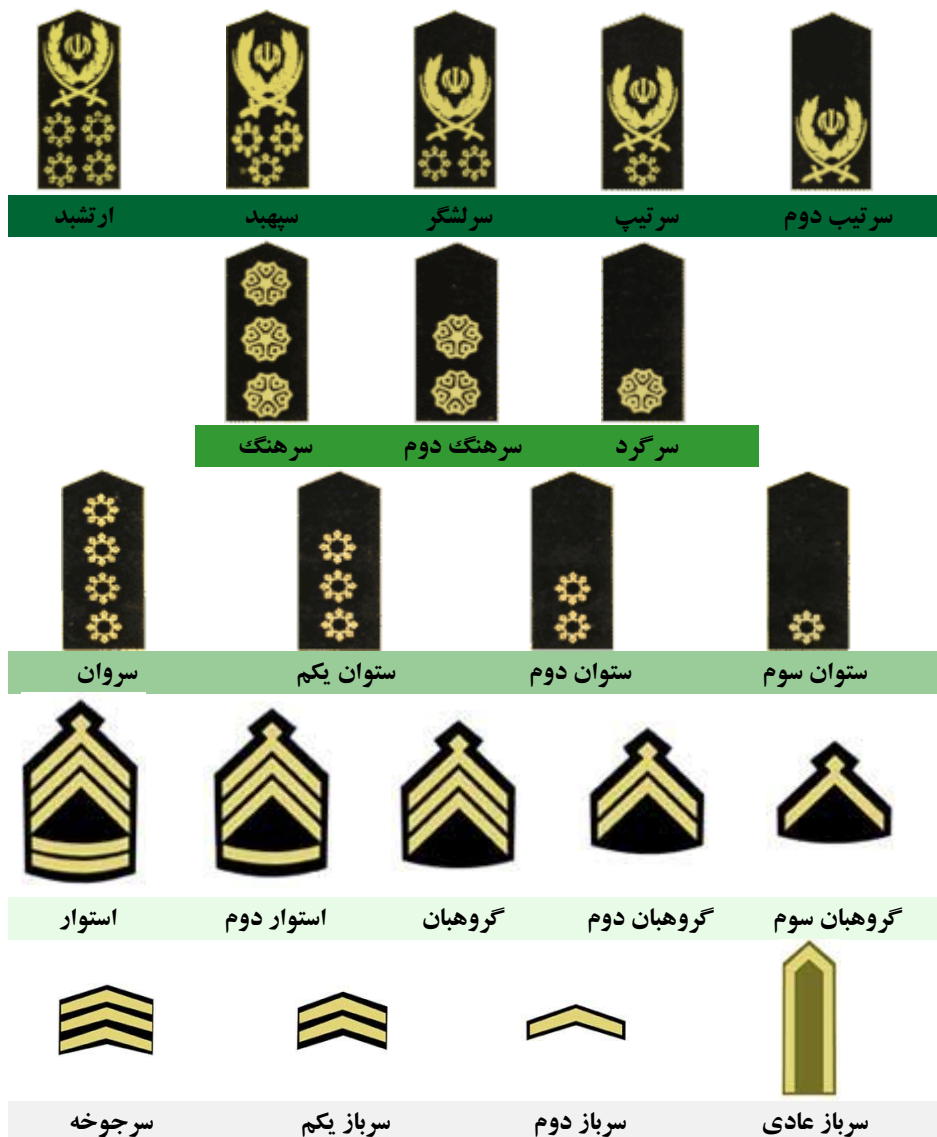
ماده ۹: بودجه نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران همه ساله توسط نیروی مذکور تنظیم و پس از تایید وزارت کشور از طریق سازمان برنامه و بودجه به هیئت دولت ارسال می‌شود.

ماده ۱۰: اختیارات فرماندهی کل قوا محدود به موارد مطرحه در این قانون است.

ماده ۱۱: از تاریخ تصویب این قانون تمام قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌شود.

آشنایی با درجات و رسته ها:

الف - درجات

Error

• رسته آماد و پشتیبانی:

- شکل دوار و پیوستگی دو پیکان علاوه بر بیان نظم درونی داعی کننده اموال است.
- نماد پیکان القاء کننده حرکت و ترابری است.
- آرم ساده شده آچار نماد فعالیت تعمیراتی است.

Error

• رسته اطلاعات:

- ترکیب مشعل و سپر القاء کننده فعالیت و حفاظت می باشد.
- مشعل نماد آگاهی و دانش و اطلاعات است.
- حضور سپر بیانگر حفاظت از اطلاعات و آگاهی می باشد.

Error

• رسته راهنمایی و رانندگی:

- ترکیب دو پیکان القاء کننده تردد و حرکت است.
- دواير درون پیکان تداعی کننده چراغ راهنمایی است.

Error

• رسته هنر:

- دو گلبرگ از ساقه قلم رویداده است.
- نوع گلبرگ ها برگرفته از نقوش سنتی اسلامی است.

Error

• رسته مرزبانی:

- برج دیده بانی نماد آشنای رسته های نظامی است.
- خورشید نشانه افق و گستردگی مرزهای مورد حفاظت یگان مرزبانی است.

Error

• رسته عملیات ویژه:

- پرچم نماد ملت و دولت است.
- سپر سمبل حفاظت و نگهبانی است.
- نقش روی سپر نشانگر موجودیت قابل حفاظت و نگهبانی است.

Error

• رسته مخبرات و الکترونیک:

- دواير متداخل القاء کننده امواج است.
- علامت مثلث برگرفته از قطعات الکترونیکی مانند دیود و ترانزیستور است.

Error

• رسته فنی و مهندسی:

- پرگار به عنوان نماد نقشه کشی است.

Error

- ترکیب پرگار و بخشی از برج دیده بانی نوعی فعالیت مهندسی ساختمان را مشخص می سازد.

Error

• رسته اداری:

- از ترکیب قلم و لوح کاغذی استفاده شده است.
- ترکیب اصلی آرم ناجا مد نظر بوده است.

Error

• رسته حقوق:

- ترازو و شمشیر تاکید مضاعف بر عدالت است.
- قلم نیز به عنوان دانش به کارگیری علم حقوق در قضاوت است.

Error

• رسته دارایی:

- کلید نماد آشنای نیروهای مسلح در این رسته است.
- خورشید جنبه زیبایی و خرمی داشته و برگرفته از آرم اصلی ناجا است.

Error

• رسته معارف اسلامی:

- ترکیب قلم و دو مربع از نقش‌های معروف معماری اسلامی است.
- آرم جمهوری اسلامی ایران بر آن تناسب علامت را نشان می‌دهد.

Error

• رسته رایانه و سیستم:

- با توجه به اساس سیستم‌های رایانه ای از دو عدد صفر و یک استفاده شده است.
- به علت گستردگی علم ارتباطات از فرم آنالیز شده رایانه استفاده نشده بلکه فن آوری اطلاعات (IT) مورد نظر بوده است.

Error

• رسته آگاهی:

- ذره بین مهمترین نماد اکتشافی تلقی می‌شود.
- سیبل نشانه هدفمندی و نشانه گیری است.
- ترکیب دایره سیبل و فرم بیضی شکل چشمی را تداعی می کند که تاکید بر نگاه تیز بین بر جرایم است.

• رسته دریایی:

- امواج دریا بیانگر زمینه فعالیت رسته است.
- لنگر نماد مشخص وسیله دریایی می‌باشد.

Error

Error

• رسته هوایی:

- نشان دو بال به علامت زمینه فعالیت رسته است.
- فرم مورد استفاده در سایر نیروهای مسلح آنالیز شده و با سایر نشانه ها هماهنگ شده است.

• رسته انتظامی:

- قاب اصلی علامت نشان (محراب) برگرفته از علامت اصلی ناجا است.
- خورشید نشانه افق و گستردگی حوزه فعالیت رسته انتظامی است (کلانتری ها و پاسگاه های سراسر کشور).
- نشان جمهوری اسلامی ایران در مرکز نشانگر موجودیت و بستر فعالیت رسته انتظامی است.
- ترکیب دو سلاح کمری تداعی کننده رحل و نگهدارنده اشکال روی آن است از طرفی نشانگر سلاح کاربردی پلیس انتظامی در سراسر جهان می باشد.

نیروی انتظامی نیز از نیروها و نهادهایی است که بیشترین ارتباط کاری در امور انتظامی با دهیاران و شوراهای را داراست، این نیرو در مراکز استان دارای نواحی انتظامی و در مراکز شهرستان دارای نیروی انتظامی شهرستان و در مناطق مرزی دارای هنگ مرزی است. دهیاران محترم که روستاهای آنها در حوزه مأموریت هنگ های مرزی است، امور مربوط به نیروی انتظامی را از طریق پاسگاه های هنگ مرزی و در سایر مناطق از طریق پاسگاه ها و کلانتریهای مربوطه اقدام می کنند.

۱-۱۲- آشنایی با تشکیلات سازمان آتش نشانی

ایمنی را مصونیت در برابر آسیب های ناشی از حوادث، اعم از طبیعی و غیرطبیعی معنا کرده اند. از آن جایی که نمی توان به ایمنی به صورت صد در صد دست یافت، کارشناسان معمولاً از اصلاحاتی نظیر «ارتقا و ایمنی» و «سطح پیشرفت ایمنی» استفاده می کنند. سطح پیشرفت ایمنی رابطه تنگاتنگی با توسعه دارد، لذا در کشورهای پیشرفته، یکی از اهداف دولت ها، حداکثر کردن سطح پوشش ایمنی برای دست یابی به حداکثر توسعه است.

هدف از نامگذاری این روز به عنوان روز ملی ایمنی و آتش نشانی، تبدیل ایمنی در کشور به یک فرهنگ می باشد. در کشور ما بیش از ۱۶۰ سال از تأسیس اولین ایستگاه آتش نشانی در شهر تبریز به سال ۱۲۲۱ شمسی و نزدیک به هشتاد سال از تأسیس آتش نشانی پایتخت می گذرد.

پس از انقلاب اسلامی، با انحلال سازمان دفاع غیر نظامی، فلسفه وجودی آتش نشانی های کشور توسط بندهای ۱۴ و ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری تعریف گشت و از همین رو سازمان های آتش نشانی زیر مجموعه شهرداری ها قلمداد می شوند. بر اساس این قانون شهرداری ها ملزم هستند، برای حفظ شهرها از خطر سیل و حریق و دیگر مخاطرات تدابیر مؤثری اتخاذ کنند.

نظر به اینکه کشور ما یک کشور حادثه خیز است و از چهل حادثه طبیعی شناخته شده، سی مورد آن در ایران امکان وقوع دارد، توجه به بحث ایمنی همچنین تهیه و تدوین ضوابط و مقررات ایمنی، امریست ضروری.

مهم ترین وظایف سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی را می توان موارد زیر دانست:

- ارتباط و همکاری و هماهنگی و مشورت با مراکز علمی، نظامی، پزشکی و سایر سازمان ها و اشخاص مربوط.

- تعیین صلاحیت فنی و امکانات شرکت های خصوصی و دولتی با عنوان های مختلف اعم از طرح ایمنی یا شارژ کننده و فروشنده و سازنده ماشین ها، قطعات، ادوات و تجهیزات مختلف مربوط به امور ایمنی و نجات و آتش نشانی در سطح جامعه.

- اشاعه و به کارگیری رشته های ورزشی بین کارکنان سازمان مخصوصاً نیروهای عملیات به منظور تقویت و آمادگی جسمانی و بالا بردن روحیه افراد که لازمه این حرفه است.

اهم اهداف و وظایف سازمان:

۱. نجات جان انسانها، مهار و اطفاء حریق و حفاظت از ثروتهای ملی در مقابل آتش سوزی و عوارض و سوانح ناشی از آن.
 ۲. برنامه ریزی و تعیین خط مشی در امور مربوط به آتش نشانی و خدمات ایمنی.
 ۳. آموزش های لازم در امور آتش نشانی و خدمات ایمنی در سطوح مختلف سازمان برای کارکنان و افراد خارج از سازمان طی برنامه های زمان بندی شده.
 ۴. ایجاد و توسعه ایستگاه های مورد نیاز و بهره برداری از آنها
 ۵. نظارت بر عملیات مؤسسات و شرکت های دولتی و خصوصی سرویس دهنده امور آتش نشانی و خدمات ایمنی
 ۶. انجام ترتیبات لازم جهت مقابله و تمهیدات لازم جهت کاهش آثار سوء ناشی از حوادث و سوانح طبیعی و غیر طبیعی.
 ۷. نظارت و کنترل بر تحقق شرایط ایمنی ساختمان ها و استانداردهای تجهیزاتی ساختمان ها در مقابل سوانح گوناگون (زلزله، آتش سوزی، برق گرفتگی، سیل، بمبارانهای شیمیایی اتمی و ...)
- سازمان های آتش نشانی تحت نظر شهرداری ها و در زیر مجموعه وزارت کشور هستند، وظایف مربوط را در حوزه شهری رأساً و یا به دستور شهرداری مربوطه و در سایر مناطق (خارج از شهرها) با دستور فرماندار شهرستان مربوطه عهده دار هستند. دهیاران جهت استفاده از امکانات سازمان آتش نشانی موارد را از طریق بخشداری و فرمانداری ذی ربط پیگیری می کنند.

۱-۱۳- آشنایی با تشکیلات وزارت جهاد کشاورزی

۱-۱۳-۱- قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی

ماده ۱- در راستای اصلاح و بهسازی تشکیلات دولت و به منظور فراهم آوردن موجبات توسعه پایدار کشاورزی و منابع طبیعی و افزایش کمی و کیفی محصولات کشاورزی در جهت تأمین امنیت غذایی، رشد سرمایه‌گذاری، عمران و توسعه روستاها و مناطق عشایری و در جهت انسجام بخشیدن به برنامه‌ها و سیاست‌ها و رعایت پیوستگی وظایف و استفاده بهینه از امکانات و نیروی انسانی موجود وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی ادغام و وزارت جهاد کشاورزی با تمام اختیارات و وظایفی که وزارتخانه‌های مذکور به به موجب قوانین و مقررات مختلف دارا بوده‌اند، تشکیل می‌شود.

ماده ۲- تمام مسئولیت‌ها و اختیارات مربوط به وزیر و وزارت کشاورزی و وزیر و وزارت جهاد سازندگی به وزیر و وزارت جهاد کشاورزی محول می‌شود. شرح وظایف تفصیلی وزارت جهاد کشاورزی بر اساس مفاد این قانون و بندهای لازم‌الرعایه مندرج در ماده ۲ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و با جهت‌گیری در تقویت وظایف راهبردی و نظارتی و کاهش وظایف اجرایی و تصدی و واگذاری آنها به بخش غیردولتی در چهارچوب قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و حذف وظایف تکراری و غیرضروری و انتقال وظایف قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون و با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیئت وزیران در حدود مقررات و رعایت اصل ۱۳۳ قانون اساسی می‌رسد.

تبصره ۱- وزارت جهاد کشاورزی موظف است بر اساس تکالیف برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تمام واحدها، مؤسسات و شرکت‌های وابسته و تحت پوشش را که قابل واگذاری هستند، تعیین و حداکثر تا پایان سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران نسبت به واگذاری آنها به بخش خصوصی اقدام کند.

تبصره ۲- به منظور صرفه‌جویی در هزینه‌ها و پاسخگویی سریع به مردم و جلوگیری از کارهای موازی و دوباره کاری وزارت جهاد کشاورزی موظف است تمام مراکز اداری بخش کشاورزی را در مراکز استان، شهرستان و بخش در سازمان واحدی متمرکز کند.

ماده ۳- تمام امکانات، اعتبارات، تمهیدات، اموال و دارایی‌ها و کارکنان وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی به وزارت جهاد کشاورزی منتقل می‌شود.

تبصره - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور بهبود ساختار نیروی انسانی وزارت جهاد کشاورزی و واحدهای تابعه آن با پیش‌بینی ساز و کار تشویقی مناسب نسبت به بازخریدی و یا بازنشسته کردن کارکنان مازاد با توافق طرفین و یا انتقال آنان به سایر وزارتخانه‌ها و سازمان اقدام کند.

ماده ۴ - تمام سازمان‌ها، مؤسسات دولتی و عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی وابسته و تابعه وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی به وزارت جهاد کشاورزی وابسته می‌شوند. هرگونه تغییر در جایگاه سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی مذکور به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد. **تبصره** - حکم مذکور در این ماده در خصوص سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های غیردولتی نسبت به سهام دولت نیز جاری است.

ماده ۵ - به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۹، حسب پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی در محدوده اعتبارات مصوب، نسبت به هرگونه اصلاح، جابجایی، تغییر ردیف، کاهش یا افزایش اعتبار ردیف‌های بودجه‌ای وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی به نحوی که حداکثر تسهیلات لازم را برای اجرای این قانون فراهم کرده و اخلاقی در اداره امور وزارت جهاد کشاورزی ایجاد نشود، اقدام کند.

ماده ۶ - وزارت جهاد کشاورزی دارای مقررات اداری مالی و استخدامی خاص خواهد بود که ظرف شش ماه با پیشنهاد دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

تبصره - تا تصویب مقررات اداری مالی و استخدامی وزارت جهاد کشاورزی، مقررات مورد عمل هر واحد در خصوص کارکنان و فعالیت‌های واحد مجری خواهد بود.

ماده ۷ - وزارت جهاد کشاورزی موظف است حداکثر ظرف مدت پنج ماه پس از تصویب این قانون با رعایت سیاست‌های مربوط به جلوگیری از گسترش تشکیلات دولت و اصل صرفه‌جویی و استفاده بهینه از امکانات، تشکیلات وزارتخانه را تهیه کند و پس از تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به مرحله اجرا در آورد.

ماده ۸ - توسعه و حمایت از صنایع کوچک تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چارچوب سیاست‌های صنعتی کشور به عهده وزارت جهاد کشاورزی است. مصادیق این صنایع توسط هیئت وزیران تعیین خواهد شد.

تبصره - به منظور افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی موظف است با اتخاذ سیاست‌های حمایتی و تشویقی زمینه توسعه و ارتقای فنا آوری در تولید ماشین‌آلات و ادوات مورد استفاده در بخش کشاورزی را فراهم سازد.

ماده ۹- تمام وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی که به نوعی مبادرت به انجام فعالیت‌های کشاورزی می‌کنند، موظفند فعالیت‌های خود را در چارچوب سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی انجام دهند.

ماده ۱۰- به منظور هماهنگی سیاست‌گذاری در زمینه تأمین توزیع و مصرف آب کشور، شورایی به نام شورای عالی آب متشکل از وزیر نیرو، جهاد کشاورزی، صنایع و معادن کشور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، یک نفر از اعضای کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی با انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر و دو نفر از متخصصان بخش کشاورزی به حکم رئیس جمهور تشکیل می‌شود. ریاست عالی این شورا با رئیس جمهور یا معاون اول ریاست جمهوری خواهد بود. تصمیمات این شورا با تصویب هیئت وزیران یا کمیسیون مذکور در اصل ۱۳۸ قانون اساسی برای دستگاه‌های ذیربط لازم الاجراست.

ماده ۱۱- ترتیبات و هماهنگی‌های لازم بین وزارت نیرو و وزارت جهاد کشاورزی در زمینه تقاضا، تأمین و مصارف آب کشاورزی و آبریز پروری ظرف سه ماه از تصویب این قانون به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است در جهت حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، نسبت به تشکیل صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی با مشارکت تولیدکنندگان اقدام کند.

اساسنامه این صندوق‌ها توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. سرمایه اولیه این صندوق‌ها از محل کمک‌های دولت، فروش اموال و امکانات مازاد این وزارتخانه که پس از فروش به خزانه داری کل واریز و معادل صد درصد آن تا مبلغ یک هزار میلیارد ریال تخصیص یافته تلقی می‌شود، تأمین می‌شود.

ماده ۱۳- به منظور اعمال مدیریت یکپارچه در مزارع و وظایف مدیریت توزیع و مصرف آب بر اساس قانون توزیع عادلانه آب مصرف ۱۳۶۳ که به عهده وزارت کشاورزی بوده عیناً به وزارت جهاد کشاورزی محول می‌شود.

ماده ۱۴- به منظور حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی، دولت موظف است در حدود بودجه سنواتی اقدامات زیر را انجام دهد.

الف - قیمت تضمینی خرید محصولات کشاورزی از قبیل گندم، برنج، شکر، خرما، ذرت، پنبه و سایر محصولات تضمینی را با موافقت وزیر جهاد کشاورزی تعیین کند.

ب - با خرید به موقع تولیدات داخلی موضوع بند (الف) این ماده و جلوگیری از توزیع بی موقع محصولات وارداتی کشاورزی و تنظیم بازار، در حمایت از تولید کنندگان داخلی بخش کشاورزی اقدام کند.

ماده ۱۵- این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجرا است و تمام قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغوی شود.

اهداف و برنامه‌ها: هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۴/۲ بنا به پیشنهاد شماره ۸۹/۹۰۴۱- مورخ ۱۳۸۰/۹/۷ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد ماده (۲) قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی مصوب ۱۳۷۹- شرح وظایف تفصیلی وزارت جهاد کشاورزی را به شرح زیر تصویب کرد:

سیاست گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت:

۱- تعیین سیاست‌ها و راهبردهای مربوط به بخش کشاورزی، توسعه و عمران روستاها و مناطق عشایری و همچنین تنظیم و اجرای برنامه‌های توسعه کشاورزی در چارچوب سیاست‌های توسعه پایدار.

۲- انجام بررسی‌ها و اقدامات لازم به منظور برنامه‌ریزی تولید و تأمین نیاز کشور به محصولات و فرآورده‌های کشاورزی و دامی و توسعه صادرات با رعایت مزیت‌های نسبی در چارچوب سیاست‌های بازرگانی کشور.

۳- تهیه تدوین اجرا و به هنگام سازی نظام‌های اطلاع رسانی کشاورزی و روستایی و استقرار نظام‌های آماری.

۴- تهیه استانداردها و ضوابط و برنامه‌ریزی لازم در زمینه تأسیسات و زیرساخت‌های مورد نیاز تولید و تولید کنندگان بخش کشاورزی.

۵- نظارت و ارزشیابی عملکرد و فعالیت‌های مؤسسات و شرکت‌های وابسته به وزارتخانه و ایجاد هماهنگی‌های برنامه‌ای و عملیاتی لازم.

۶- نظارت و ارزشیابی برنامه‌ها، طرح‌ها، فعالیت‌ها و اقدامات در حیطه وظایف وزارت جهاد کشاورزی به منظور سنجش میزان کارایی و اثر بخشی آن‌ها.

امور پژوهش، آموزش و ترویج:

۱- انجام پژوهش‌های کاربردی و توسعه‌ای در زمینه‌های زیر:

الف - آب و خاک، اصلاح بذر و نهال، اصلاح نژاد، پرورش دام و آبزیان، جنگل و مرتع و آبخیزداری آفات و بیماری‌های گیاهی و راه‌های مبارزه با آن.

- ب - بهره‌برداری از فنون پیشرفت بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک در بخش کشاورزی، تدوین شیوه‌های مناسب و استفاده از فناوری‌های نوین توسعه کشاورزی و دامی متناسب با شرایط اقلیمی و جغرافیایی کشور.
- ج - افزایش بهره‌برداری، کاهش ضایعات و بهبود کیفی تولید محصولات و فرآورده‌های بخش کشاورزی.
- د - بیماری‌ها، مایه‌ها، سرم‌ها و مواد بیولوژیک لازم برای پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های دامی آبزیان و مشترک انسان و دام و تهیه و تولید آنها در کشور.
- ۲- حفاظت جمع‌آوری، ارزیابی، احیا و توسعه ذخایر توارث ژنتیکی، تنوع زیستی گیاهی و ژرم پلاسما گیاهان زراعی، باغی، زینتی، دارویی، مرتعی، جنگلی و دام و آبزیان و میکروارگانیزم‌ها و حشرات مفید و زیان‌آور کشاورزی در چارچوب وظایف محول شده.
- ۳- مطالعه و تحقیق به منظور توسعه کشاورزی و ارتقای جایگاه آن در اقتصاد ملی و توسعه روستایی و عشایری.
- ۴- برنامه‌ریزی و اجرای آموزش‌های علمی و کاربردی، فنی و حرفه‌ای شاغلان بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چهارچوب سیاست‌های مصوب و همچنین آموزش روش‌ها و فنون نوین کشاورزی و دامداری به تولیدکنندگان مربوط.
- ۵- مطالعه، طراحی و بهینه‌سازی الگوها و نظام‌های تولید و بهره‌برداری در بخش کشاورزی و ارزیابی و اصلاح مستمر آنها.
- ۶- برنامه‌ریزی و ارائه نتایج پژوهش‌های انجام شده به کارکنان، تولیدکنندگان و بهره‌برداران بخش کشاورزی و نیز شناخت مسائل و مشکلات آنها و اقدام در جهت رفع آن از طریق اجرای برنامه‌های ترویجی.

امور منابع طبیعی و آبخیزداری:

۱- بررسی و مطالعه جامع حوزه های آبخیز کشور به منظور تهیه طرح های آبخیزداری و جلوگیری از فرسایش خاک و تهیه برنامه جامع استفاده از اراضی کشاورزی و منابع طبیعی و بهره‌برداری بهینه از این اراضی.

۲- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم به منظور جلوگیری از تغییر و تبدیل کاربردی اراضی کشاورزی و جنگل.

۳- حفظ، احیا گسترش، حمایت و بهره‌برداری صحیح از جنگل‌ها و مراتع طبیعی و دست‌کاشت کشور و فراهم کردن زمینه اجرای طرح‌های بزرگ جنگل‌کاری، جنگل‌داری، مرتع‌داری، ایجاد پارک‌های جنگلی و تفریگاه‌های طبیعی در چارچوب هدف‌ها و سیاست‌های توسعه پایدار و اعمال نظارت‌های لازم.

۴- برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های آبخیزداری و تثبیت شن‌های روان و بیابانی زدایی.

۵- تشخیص و تفکیک حریم قانونی اراضی ملی از مستثنیات اشخاص حقیقی و حقوقی و واگذاری منابع ملی به نام دولت جمهوری اسلامی ایران و اجرای مقررات مربوط به مدیریت و واگذاری اراضی ملی و دولتی در چارچوب قوانین و مقررات موجود.

۱-۳-۲- امور زیربنایی کشاورزی و توسعه روستایی:

۱- توسعه مکانیزاسیون با توجه به ویژگی‌های اقلیمی و فرهنگی مناطق مختلف و ارائه خدمات حمایتی و فنی مورد نیاز.

۲- یکپارچه سازی اراضی، احداث راه‌های بین مزارع، تجهیز و نوسازی مزارع و باغ‌ها به منظور استفاده موثر از منابع و نهادهای کشاورزی و ارتقای بهره‌وری در فرآیند تولید با تاکید بر بهبود بهره‌وری از آب.

۳- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم در زمینه حفظ و اصلاح خاک و فراهم آوردن موجبات بهره‌برداری مطلوب از آن.

۴- فراهم آوردن موجبات لازم به منظور افزایش اثر بخشی و بازدهی آبیاری در مزارع و باغ‌ها.

۵- برنامه‌ریزی برای انتقال آب شبکه‌های ۳ و ۴ و انهار سنتی و قنوات، توزیع و مصرف آب کشاورزی و انجام اقدامات لازم به منظور احداث و نگهداری تأسیسات مربوط در چارچوب قوانین موجود.

۶- انجام وظایف ناشی از اجرای قانون توزیع عادلانه آب، مصرف ۱۳۶۱ و اصلاحات بعدی آن.

۷- برنامه‌ریزی و انجام مطالعات لازم به منظور طراحی و اجرای طرح‌های کوچک توسعه منابع آب پس از کسب مجوز لازم از مقررات نیرو.

۸- برنامه‌ریزی و اقدامات لازم در جهت احداث، نگهداری و بهره‌برداری از بنادر شیلاتی و تأسیسات زیربنایی با رعایت وظایف سایر وزارتخانه‌ها.

۹- برنامه‌ریزی، اتخاذ تدابیر و پیش‌بینی ساز و کارهای لازم به منظور توسعه و عمران روستاها با هماهنگی سایر دستگاه‌ها.

۱۰- برنامه‌ریزی و ساماندهی کوچ و اسکان عشایر در چهارچوب طرح‌های جامع ناحیه‌ای.

۱۱- توسعه و حمایت صنایع کوچک تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چهارچوب سیاست‌های صنعتی کشور.

امور کشاورزی، دام و آبزیان:

۱- برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر لازم به منظور افزایش بهره‌وری از عوامل و منابع تولید کشاورزی و دستیابی به الگوهای کشت متناسب با منابع آب در دسترس، ظرفیت‌های تولید و شرایط اقلیمی مناطق مختلف کشور.

۲- تأمین بهداشت دام و فرآورده‌های مربوط به آن و مبارزه با بیماری‌های دامی و مشترک انسان و دام، قرنطینه دام و کنترل بهداشتی کشتارگاه‌ها و نظارت بهداشتی بر مراتع، آبشخورها، محل نگهداری دام، کارخانه‌های تولید خوراک دام و سایر تأسیسات و مراکز تهیه، نگهداری و عرضه فرآورده‌های خام دامی.

۳- نظارت و کنترل بر تولیدواردات و مصرف مایه‌ها و سایر مواد بیولوژیکی مورد مصرف دامی.

۴- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم به منظور ایجاد و گسترش شبکه‌های پیش‌آگاهی و مراقبت، پیشگیری، قرنطینه گیاهی و تشخیص و مبارزه با آفات و بیماری‌های عمومی، همگانی و سایر آفات و بیماری‌های گیاهی و نظارت بر ورود، تولید توزیع و مصرف سموم مورد نیاز بخش کشاورزی با رعایت شاخص‌های زیست‌محیطی کشور.

۵- برنامه‌ریزی و تهیه و اجرای طرح‌های مربوط به حفظ منابع دام، طیور و اصلاح نژاد و بهبود تغذیه دام.

۶- توسعه کمی و کیفی تولیدات دامی و تدوین و اجرای نظام دامداری کشور و ساماندهی کشتارگاه‌ها.

۷- برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر لازم در جهت حفظ احیا توسعه و بهره‌برداری مناسب از منابع آبی آب‌های تحت حاکمیت و صلاحیت دولت جمهوری اسلامی ایران و توسعه آبی‌پروری در کشور.

امور حمایتی:

- ۱- حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و استفاده از تسهیلات اعتباری بانکی کشاورزی و سایر منابع بانکی و تشکیل صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی و روستایی با مشارکت تولیدکنندگان و فراهم آوردن تسهیلات لازم برای تأمین اعتبارات مورد نیاز تولیدکنندگان بخش کشاورزی.
 - ۲- اجرای سیاست‌ها و روش‌های حمایتی و بیمه‌ای به منظور حمایت از تولیدکنندگان، تولیدات و تأسیسات بخش کشاورزی و پرداخت خسارت به تولیدکنندگان خسارت دیده براساس سیاست‌های اتخاذ شده.
 - ۳- برنامه‌ریزی و اتخاذ سیاست‌های حمایتی و تشویقی به منظور توسعه و ارتقای فناوری ماشین‌آلات و ادوات بخش کشاورزی در چارچوب سیاست‌های مصوب.
 - ۴- فراهم آوردن زمینه‌های لازم برای تأمین و توزیع نهاده‌های کشاورزی و دامی، دارو، سرم و سایر مواد بیولوژیک از طریق بخش غیردولتی و در صورت لزوم توسعه وزارتخانه و اعمال نظارت‌های لازم در این زمینه.
 - ۵- انجام اقدامات لازم به منظور ایجاد تشکل‌های غیردولتی مورد نیاز بخش کشاورزی و ارائه خدمات و حمایت‌های مالی و فنی به آنها و اعمال نظارت‌های لازم.
 - ۶- پیشنهاد برنامه‌های تنظیم بازار محصولات کشاورزی و فرآورده‌های دامی و نیز قیمت تضمینی به منظور حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی به هیئت وزیران و خرید بموقع محصولات کشاورزی.
 - ۷- فراهم آوردن تسهیلات و امکانات و انجام هماهنگی‌ها و پیگیری‌های لازم برای توسعه صادرات محصولات و فرآورده‌های بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چارچوب سیاست‌ها و برنامه‌های بازرگانی کشور.
 - ۸- اجرای سایر وظایفی که به موجب قوانین و مقررات بر عهده وزارتخانه قرار دارد.
- وزارت جهاد کشاورزی و سازمان‌های زیر مجموعه آن (ادارات جهاد کشاورزی، تعاون روستایی، دامپزشکی، منابع طبیعی، امور عشایر و شیلات) بیشترین ارتباط کاری را با دهیاران در امور روستاها دارند. دهیاران در مورد وظایف هر کدام از ادارات یاد شده از طریق اداره مربوطه در شهرستان یا بخش اقدام می‌کنند.

۱-۱۴- آشنایی با تشکیلات وزارت کشور و سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

به طور کلی وزارت کشور وظایف زیر را عهده‌دار است:

- اداره امور سیاست داخلی
- اداره امور امنیت داخلی
- نظارت بر امور شهرداری‌ها
- اجرای سیاست‌های دولت در امور تقسیمات کشوری
- اجرای انتخابات
- انجام امور سجلی

مجموعه وزارت کشور به عنوان نمایندگی حاکمیت و دولت در مناطق که وظیفه هماهنگی بین ادارات و نهادها و ارگان‌های سیاسی، اجرایی، امنیتی، نظامی و انتظامی توسط استانداری‌ها، فرمانداری‌ها و بخشداری‌ها را به عهده‌دارد.

این وزارتخانه دارای معاونت و ادارات کل و دفاتر زیر مجموعه به شرح زیر است:

معاونت سیاسی:

- اداره کل دفتر سیاسی
- اداره کل دفتر تقسیمات کشوری
- اداره کل مطالعات سیاسی
- مرکز آموزش سیاسی
- اداره کل دفتر انتخابات

معاونت عمرانی:

- اداره کل دفتر حوادث غیرمترقبه
- اداره کل دفتر حمل و نقل
- اداره کل فنی
- اداره کل امور شهرداری‌ها
- اداره کل برنامه ریزی عمرانی

معاونت پشتیبانی و برنامه ریزی:

- اداره کل منابع انسانی
- اداره کل پشتیبانی
- اداره کل مالی و ذیحسابی

- اداره کل تشکیلات
 - اداره کل بودجه
 - شورای پژوهش
- معاونت حقوقی و امور مجلس:**
- ۱- اداره کل حقوقی
 - ۲- اداره کل امور مجلس
- معاونت اقتصادی و امور بین الملل:**
- ۱- اداره کل امور بین الملل
 - ۲- اداره کل دفتر هماهنگی های اقتصادی
 - ۳- اداره کل انفورماتیک
- معاونت امنیتی انتظامی:**
- ۱- اداره کل امنیتی
 - ۲- اداره کل انتظامی
 - ۳- اداره کل امور مرزها
 - ۴- دبیرخانه شورای امنیت
- معاونت اجتماعی و شوراها:**
- ۱- اداره کل اجتماعی
 - ۲- اداره کل امور شوراها
 - ۳- دبیرخانه شورای اجتماعی
 - ۴- دفتر سازمان های غیردولتی
- دفاتر زیر مجموعه وزارت کشور:**
- ۱- دفتر حوزه وزارت
 - ۲- دفتر بازرسی
 - ۳- دفتر حراست
 - ۴- دفتر روابط عمومی
 - ۵- دفتر امور اتباع خارجی
 - ۶- دفتر جانشین فرماندهی کل قوا
- سازمان های وابسته به وزارت کشور:**
- ۱- سازمان ثبت احوال کشور

۲- سازمان شهرداری ها و دهیاری ها

وزارت کشور در استانها «استانداری» در شهرستانها «فرمانداری» و در بخشها «بخشداری» دارد که امور مربوطه وظایف خود و نیز به عنوان نماینده دولت وظیفه هماهنگی بین سایر ادارات و نهادها و نیروی انتظامی و نظارت بر کار آنها را به عهده دارند. بیشترین ارتباط کاری دهیاران با ادارات و نهادهای بخش و شهرستان است و در صورت عدم انجام امور توسط ادارات ذی ربط مشکلات را از طریق بخشداری ها و در صورت لزوم از فرمانداری ها پیگیری می کنند. با توجه به اینکه بخشداری ها متولی امور دهیاری ها هستند و ادارات و نهادها در بیشتر مراکز بخش ها نمایندگی ندارد. دهیاران امور مربوط به کارهایشان را از آن طریق پیگیری می کنند، لازم است در دوره های آموزشی توجیه شوند که امور اجرایی را حتی الامکان از مراجع مربوطه پیگیری کنند تا بخشداری ها به وظایف مهمتر خود یعنی کار حاکمیتی (هماهنگی و نظارت) بپردازد.

سازمان شهرداری ها

فصل اول: کلیات

ماده ۱: در اجرای مفاد ماده ۶۲ قانون شهرداری ها و تصویبنامه جلسه مورخ ۱۳۶۵/۵/۸ هیئت محترم وزیران به منظور ایجاد هماهنگی در امور شهرداری ها و آموزش کارکنان شهرداری ها و همچنین هدایت و نظارت بر فعالیت های شهرداری ها و اجرای وظایفی که قانوناً در این رابطه به عهده وزارت کشور گذاشته شده است سازمان شهرداری های کشور که در این اساسنامه «سازمان» نامیده می شود تشکیل می شود.

ماده ۲: سازمان دارای شخصیت حقوقی مستقل بوده و به صورت وابسته به وزارت کشور اداره خواهد شد.

ماده ۳: مرکز سازمان در تهران است و سازمان همیاری شهرداری های استان به عنوان دفاتر آن در استان ها وظایف این سازمان را عهده دار خواهد بود.

ماده ۴: سازمان حسب تشکیلاتی که به تصویب سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور خواهد رسید. در رشته های مختلف مورد نیاز شهرداری ها کارشناسان و مهندسان و متخصصین دارای مدارک علمی و تخصصی را در اختیار می گیرد.

فصل دوم: اهداف و وظایف و حدود اختیارات سازمان

ماده ۵: اهداف سازمان هدایت و نظارت بر فعالیت های شهرداری ها در حدود وظایف محوله به وزارت کشور و پشتیبانی های مالی فنی اجرایی و مدیریتی از شهرداری های و سازمان های وابسته به آنها در زمینه های مختلف با حداکثر استفاده از امکانات موجود در چارچوب سیاست های دولت.

ماده ۶: وظایف و حدود عملیات سازمان:

- ۱- تشکیل بانک اطلاعات به منظور جمع‌آوری اطلاعات و آمارهای مربوط به شاخص‌های عمران شهری و تجزیه و تحلیل آنها برای تصمیم‌گیری و استفاده در طراحی و برنامه‌ریزی و بهبود امور و مسائل شهری و شهرداری‌ها.
- ۲- ایجاد مراکز پژوهشی به منظور انجام مطالعات و بررسی‌های مربوط به شهرداری‌ها و مطالعه و بررسی مداوم مسائل سازمانی و روش‌های اداری مالی فنی خدماتی و تدارکاتی و سایر امور شهرداری‌ها و سازمان‌های تابعه و وابسته و توصیه به ایجاد یا اصلاح سازمان و بهبود روش‌ها و ایجاد وحدت رویه.
- ۳- بررسی و تنقیح قوانین و مقررات مرتبط با امور شهرداری‌ها اعم از جاری و پیشنهادی به منظور تشخیص مقررات متناقض و مزاحم و دست و پاگیر و نیز رفع خلاءهای قانونی و یا اصلاح و تکمیل مقررات موجود و پیشنهاد آن جهت سیر مراحل قانونی و پیگیری‌های لازم تا مرحله تصویب و ابلاغ.
- ۴- تشکیل همایش‌ها کنفرانسها و جلسات و برنامه‌های آموزشی به منظور ارتقاء کاری و عملکرد شهرداران و کارکنان شهرداری‌ها.
- ۵- ایجاد ارتباط بین شهرداری‌های کشور با یکدیگر و شهرداری‌های سایر کشورها با یکدیگر و همچنین حضور در مجامع بین‌المللی در امور شهری و شهرداری و قبول عضویت مراجع مذکور به منظور آگاهی و استفاده از تجارب و تحولات علمی در زمینه‌های مرتبط با امور و مسائل شهری و شهرداری‌ها با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- ۶- برقراری ارتباط بین شهرداری‌های کشور به منظور تبادل اطلاعات و تجارب مربوط به روش‌های اداری مالی فنی خدماتی و سایر امور شهرداری و همچنین ایجاد شرایط لازم در جهت همکاری شهرداری‌های نزدیک به هم با هدف تقلیل هزینه‌های عمرانی و خدماتی و جلوگیری از اصراف و تبذیر در امکانات شهرداری‌ها نظیر ایجاد بانک ماشین‌آلات شهرستان استفاده مشترک از نیروی انسانی و تخصصی.
- ۷- برنامه‌ریزی و تسهیم کلیه اعتبارات و وجوه متمرکز شهرداری‌ها که طبق قوانین مربوط در اختیار وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها) قرار می‌گیرد.
- ۸- هماهنگی با وزارت کشور جهت عضویت و شرکت در کلیه کمیسیونها کمیته‌ها جلسات و هیئتهایی که موضوع آنها در ارتباط یا وظایف سازمان است و نیز در همایش و اجتماعات حسب نیاز و درخواست.

- ۹- به منظور آموزش نیروی انسانی مورد نیاز سازمان و شهرداری‌ها در رشته‌های تخصصی مالی اداری فنی خدماتی و سایر رشته‌های مورد نیاز سازمان موظف است علاوه بر اهتمام واقعی در بهره‌گیری از امکانات واقعی در بهره‌گیری از امکانات آموزشی و تحقیقاتی موجود از طریق دوره‌های توجیهی و آموزشی کوتاه مدت توسط مراکز آموزش رسمی اقدام کند.
- ۱۰- تعیین ضوابط و معیارهای مربوط به استفاده مدیران و کارکنان سازمان شهرداریان و کارکنان شهرداری‌ها از بورسهای آموزشی مطابق مقررات مربوط.
- ۱۱- نظارت و مراقبت در اقامه کلیه دعاوی مربوط به شهرداری‌ها از طریق مشاوره و راهنمایی حقوقی آنها حسب مورد و با درخواست شهرداری‌ها و قبول و کالت و حق توکیل از طریق شهرداری به منظور حضور و دفاع حقوقی در محاکم قضائی و حقوقی.
- ۱۲- قبول کنندگی شهرداری‌ها برای انجام معاملات آنها و نیز تجهیزات و ماشین آلات به صورت متمرکز از محل وجوه متمرکز شهرداری‌ها که در اختیار سازمان می‌باشد با رعایت مقررات مربوط.
- ۱۳- انجام کلیه تکالیف و وظایفی که در قالب موضوعات این اساسنامه طبق قوانین و مقررات در امور شهرداری‌ها به وزارت کشور محول شده یا خواهد شد.
- ۱۴- تالیف و ترجمه و انتشار کتب و مجلات درباره مسائل اداری فنی مالی و خدماتی و سایر امور شهرداری‌ها.
- ۱۵- ارائه خدمات حسابرسی حسب درخواست شهرداری‌ها راساً و یا از طریق انعقاد قرارداد حسابرسی با مؤسسات حسابرسی قانونی دارای مجوز رسمی از مراجع ذیربط.
- ۱۶- بازرسی شهرداری‌های کشور
- ۱۷- تهیه و تدوین نظام برنامه ریزی شهرداری‌ها.
- ۱۸- انعقاد قراردادهای خاص به منظور استفاده از خدمات افراد متخصص و یا مهندسين مشاور و پیمانکاران و سازندگان و دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی اعم از داخلی یا خارجی با رعایت مقررات مربوط برای مدت محدود و معین.
- ۱۹- نظارت عالی بر نحوه اجرای پروژه‌ها و طرح‌های عمرانی از نظر فنی و حسن اجرای کار.

فصل سوم: ارکان سازمان

ماده ۷: سازمان دارای ارکان زیر است:

الف - شورای سازمان

ب - رئیس سازمان

ج - حسابرسی (بازرسی) سازمان

ماده ۸: معاون هماهنگی امور عمرانی وزارت کشور رئیس سازمان می باشد.

ماده ۹: شورای سازمان:

۱- معاون هماهنگی امور عمرانی وزارت کشور به عنوان رئیس شورا

۲- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

۳- سه نفر از شهرداران کشور به انتخاب شهرداران در دو مرحله درون استانی و بین استانی

برای مدت دو سال که انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

ماده ۱۰: جلسات عادی شورای سازمان هر سال دو بار در نیمه دوم اردیبهشت و بهمن ماه تشکیل می

شود و تصمیمات شورا با اکثریت آرا معتبر خواهد بود.

تبصره: جلسات فوق العاده شواری سازمان به تشخیص رئیس سازمان و یا درخواست سه نفر از اعضا و

یا درخواست بازرسی بنا به دعوت رئیس سازمان تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۱: وظایف شورای سازمان:

۱- بررسی و تصویب بودجه اصلاح بودجه و متمم بودجه و بیلان و تفریغ بودجه و برنامه یکساله

و پنجساله فعالیت‌های سازمان.

۲- بررسی و تصویب آئین نامه‌های مورد نیاز سازمان اعم از استخدامی مالی و معاملاتی حسب

پیشنهاد رئیس سازمان.

تبصره: آئین نامه استخدامی باید به تصویب سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور برسد.

۳- اعلام نظر و تصویب تشکیلات سازمان و یا اصلاح آن حسب پیشنهاد رئیس سازمان و تایید

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.

۴- انتخاب حسابرس (بازرس) از میان حسابرسان (بازرسان) رسمی کارشناسان رسمی دادگستری

برای مدت یکسال با حکم رئیس سازمان و تعیین حق الزحمه حسابرس (بازرس).

۵- موافقت با تأسیس شرکت و مؤسسات و مراکز وابسته به سازمان با پیشنهاد رئیس سازمان

و موافقت وزیر کشور با رعایت سایر ضوابط و مقررات مربوطه.

۶- موافقت با تأسیس اتحادیه سازمان‌های وابسته به شهرداری‌ها با پیشنهاد رئیس سازمان اساسنامه

اتحادیه پس از تصویب شورای سازمان با امضا رئیس سازمان ابلاغ می شود.

۷- انجام وظایف وزارت کشور راجع به تصویب اساسنامه مؤسسات و سازمان‌های وابسته به

شهرداری‌ها موضوع بند ۱۵ ماده ۷۱ قانون تشکیلات و وظایف و انتخابات شورای اسلامی کشور و

انتخاب شهرداران مصوب ۷۵/۳/۱ و ابلاغ آن با امضای رئیس سازمان.

- ماه ۱۲:** رئیس سازمان در برابر وزیر کشور مسئول بوده و به عنوان بالاترین مرجع سازمان در حدود قوانین و مقررات موضوعه و مفاد این اساسنامه وظایف و اختیارات ذیل را دارا می باشد.
- ۱- تهیه و تنظیم بودجه متمم بودجه بیلان و تفریغ بودجه سازمان و اجرای آنها پس از بررسی و تصویب در اجلاس شورای سازمان و تایید وزیر کشور.
 - ۲- تهیه برنامه‌های یکساله و پنجساله سازمان و اجرای آن پس از بررسی و تصویب در اجلاس شورای سازمان و تایید وزیر کشور.
 - ۳- امضا و عقد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی به کنندگی سازمان در مقابل مراجع اداری و حقوقی و قضایی انتخاب و کیل با حق توکیل و یا پایان دادن به دعاوی از طریق مصالحه یا ارجاع به دعاوی.
 - ۴- تهیه پیش نویس لوایح و طرح‌های قانونی و ارائه آن توسط وزارت کشور به هیئت دولت و مراجع قانونی دیگر پس از تصویب شورای سازمان و شرکت در اجلاس و کمیسیونهای هیئت دولت و مجلس شورای اسلامی به منظور توضیح و توجیه موارد ارائه شده بر حسب دعوت بعمل آمده از مراجع فوق الذکر با اجازه وزیر کشور.
 - ۵- تهیه و تغییر و اصلاح تشکیلات اداری سازمان با پیشنهاد شورای سازمان تصویب سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور است.
 - ۶- نصب و عزل و تغییر مستخدمین کارکنان سازمان با رعایت مقررات.
 - ۷- اهدا یا قبول هدایا به نام سازمان و تایید وزیر کشور در چارچوب مقررات جاری خواهد بود.
 - ۸- رئیس سازمان می تواند با مسئولیت خود بخشی از اختیارات خود را به هر یک از مدیران سازمان تفویض کند.
- ماه ۱۳:** حسابرس (بازرس) سازمان پس از انتخاب توسط شورای سازمان و با حکم وزیر کشور برای مدت یکسال منصوب خواهد شد.
- ماه ۱۴:** رئیس سازمان و مدیران دفاتر استانی و سازمان‌های وابسته موظفند تسهیلات لازم را به منظور انجام حسابرسی برای مراجعه به دفاتر و اسناد سازمان فراهم کند.
- حسابرس (بازرس) یک نسخه از گزارش خود را با اظهار نظر صریح حداقل یکماه قبل از تشکیل جلسه برای شورای سازمان به اعضا شورای سازمان تقدیم کند.
- ماه ۱۵:** حضور حسابرس (بازرس) در جلسات سالانه شورا الزامی است.

سازمان شهرداری ها و دهیاری ها وابسته به وزارت کشور است که مطابق ماده ۳ اساسنامه آن، سازمان همیاری شهرداری های استان به عنوان دفاتر آن در استانها وظایف آنرا به عهده خواهند داشت. از آنجایی که نهاد دهیاری ها بعد از تصویب اساسنامه به سازمان شهرداری ها اضافه شده است و از سوی دیگر روستاها و امور مربوطه از حوزه سازمان همیاری شهرداری های استان ها خارج اند و با توجه به گستردگی و تخصصی بودن امور دهیاری ها و کمبود امکانات و نیروی سازمان های همیاری، مسئولیت امور مربوط به دهیاری ها به عهده ادارات کل شهر و روستا در استانداریها و ادارات و کارشناسان مربوطه در فرمانداری ها و بخشداری ها است و شاید این گستردگی و تخصصی بودن و اهمیت کار نیازمند ایجاد مراکز استانی و شهرستانی و بخش ها در آینده باشد. با توجه به اینکه اساسنامه سازمان دهیاری ها در متن فصول این مجموعه به تفصیل بیان شده است، در اینجا از تکرار آن خودداری می شود.

منابع و مأخذ:

- اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات، مجموعه سازمان های دولتی جلد ۱ و ۲ چاپ اول، ۱۳۸۵
- اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات، مجموعه سازمان های دولتی جلد ۴ چاپ اول، ۱۳۸۰
- اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات، مجموعه سازمان های دولتی جلد ۵، ۱۳۸۱
- منتظری، سیدعلی اکبر، مجموعه کامل قوانین و مقررات شوراهای اسلامی چاپ اول، ۱۳۸۳
- مجموعه هدف و وظایف و پست های سازمانی سازمان بهزیستی کشور، ستادی حوزه مرکزی ۱۳۷۰
- مجموعه هدف و وظایف سازمان و مشاغل مستمر سازمان غله کشور، حوزه مرکزی ۱۳۶۳
- www.atab.ir
- www.karshenasan.com